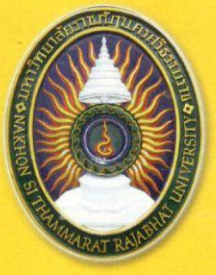

พระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗

(ฉบับอ้างอิง)

นายพิสิฐ กาญจนะภังคะ
นางสาวอัญชิสา พริกบุญจันทร์
งานนิติการและการเจ้าหน้าที่ กองกลาง สำนักงานอธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗

(ฉบับอ้างอิง)

นายพิสิฐ กาญจนะภังคะ

นางสาวอัญชิสา พริกบุญจันทร์

งานนิติการและการเจ้าหน้าที่ กองกลาง สำนักงานอธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ (ฉบับอ้างอิง)

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : ธันวาคม ๒๕๕๙

จัดพิมพ์โดย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
๑ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่างิ้ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๒๘๐
โทรศัพท์ ๐ ๗๕๘๐ ๙๘๑๒
http://www.nstru.ac.th

พิมพ์ที่ : ก.พลการพิมพ์
๓๕/๑๘ หมู่ที่ ๒ ถนนกะโรม ตำบลโพธิ์เสด็จ
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๙ ๘๒๖๙ ๘๙๙๗, ๐๘ ๔๒๔๑ ๗๒๖๒
E-mail kpon_p@hotmail.co.th

คำนำ

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ (ฉบับอ้างอิง)" ได้รวบรวมคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ความเห็นของคณะกรรมการ ฯลฯ เพื่อเป็นข้อมูลในการทำความเข้าใจตัวบท และนำไปใช้อ้างอิงหรือถือเป็นแนวบรรทัดฐานในการตีความและบังคับใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗

หวังเป็นอย่างยิ่ง*ว่า "พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ (ฉบับอ้างอิง)"* นี้จะเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ผู้ใช้กฎหมายฉบับนี้ในการปฏิบัติงานตามสมควร

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ (ฉบับอ้างอิง)" ได้เผยแพร่ทางเว็บไซต์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชอีกทางหนึ่ง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ใช้กฎหมายฉบับนี้ในการปฏิบัติงาน ได้รวบรวมคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

งานนิติการและการเจ้าหน้าที่
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มีนาคม ๒๕๖๐

“

... กฎหมายทั้งปวงจะธำรงความยุติธรรมและถูกต้องเที่ยงตรง หรือจะธำรงความศักดิ์สิทธิ์และประสิทธิภาพเต็มเปี่ยมอยู่ได้หรือไม่เพียงไรนั้น ขึ้นอยู่กับการใช้ คือถ้าใช้ให้ได้ถูกวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นๆ จริงแล้ว ก็จะทรงความศักดิ์สิทธิ์และประสิทธิภาพอันสมบูรณ์ไว้ได้ แต่หากนำไปใช้ให้ผิดวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์โดยการพลิกแพลงบิดพลิ้วให้ผันผวนไปด้วยความหลงผิดด้วยอคติหรือด้วยเจตนาอันไม่สุจริตต่างๆ กฎหมายก็เสื่อมความศักดิ์สิทธิ์และประสิทธิภาพลงทันที และกลับกลายเป็นพิษเป็นภัยแก่ประชาชนอย่างใหญ่หลวง ...

”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานประกาศนียบัตรแก่ผู้สอบไล่ได้
หลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร วันอังคารที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๒๐)

สารบาญ

	มาตรา	หน้า
พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗		
หมวด ๑ บททั่วไป	๗–๑๕	๓
หมวด ๒ การดำเนินการ	๑๖–๔๕	๑๕
หมวด ๓ การประสานงานและระดมสรรพกำลังเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	๔๖–๔๘	๖๗
หมวด ๔ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล	๔๙–๕๐	๖๙
หมวด ๕ ตำแหน่งทางวิชาการ	๕๑–๕๔	๗๐
หมวด ๖ ปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ	๕๕–๖๒	๗๔
หมวด ๗ บทกำหนดโทษ	๖๓–๖๔	๗๖
บทเฉพาะกาล	๖๕–๗๐	๗๗
ภาคผนวก		
แนวปฏิบัติในการส่งปัญหาข้อกฎหมายไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาให้ความเห็น		๘๒

พระราชบัญญัติ
มหาวิทยาราชภัฏ
พ.ศ. ๒๕๔๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๗

เป็นปีที่ ๕๙ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏขึ้นแทนสถาบันราชภัฏ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

ชื่อพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗”

วันใช้บังคับ

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

[ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑ ตอนพิเศษ ๒๓ ก ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๗]

ยกเลิกกฎหมาย

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๓๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏ

มาตรา ๔ ให้สถาบันราชภัฏที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๓๘ มีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏตามพระราชบัญญัตินี้

ให้เรียกชื่อมหาวิทยาลัยราชภัฏตามชื่อของสถาบันราชภัฏเดิมตามบัญชีรายชื่อท้ายพระราชบัญญัตินี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นนิติบุคคล

ให้มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

คำนิยาม

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏตามพระราชบัญญัตินี้

“สภามหาวิทยาลัย” หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยราชภัฏตามพระราชบัญญัตินี้

“สภาวิชาการ” หมายความว่า สภาวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏตามพระราชบัญญัตินี้

“วิทยาเขต” หมายความว่า เขตการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่มีคณะ สถาบัน สำนัก วิทยาลัย ศูนย์ ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะตั้งแต่สองส่วนราชการขึ้นไปตั้งอยู่ในเขตการศึกษานั้นตามที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

“สภาคณาจารย์และข้าราชการ” หมายความว่า สภาคณาจารย์และข้าราชการมหาวิทยาลัยราชภัฏตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รักษาการ

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออก

กฎกระทรวง และประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๗ ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยาเพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู

ภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๘ ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ ให้กำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้

(๑) แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล

(๒) ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทย มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การผลิตบัณฑิตดังกล่าว จะต้องให้มีจำนวนและคุณภาพสอดคล้องกับแผนการผลิตบัณฑิตของประเทศ

(๓) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึกและความภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

(๔) เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนาและนักการเมืองท้องถิ่นให้มีจิตสำนึกประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

(๕) เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

(๖) ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

(๗) ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการแสวงหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

(๘) ศึกษา วิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริในการปฏิบัติภารกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยจะดำเนินกิจการต่าง ๆ ได้ภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๗ เท่านั้น โดยมีอำนาจกระทำกิจการต่างๆ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๘ หรือเป็นกิจการที่เกี่ยวเนื่องหรือเพื่อสนับสนุนกิจการภายในวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยเท่านั้น

เรื่องเสร็จที่ ๒๗๕/๒๕๔๐ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) เห็นว่า สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจะเข้าไปร่วมลงทุนโดยถือหุ้นในบริษัทเอ-เน็ต จำกัด ได้ก็ต่อเมื่อการเข้าไปร่วมลงทุนถือหุ้นนั้นเป็นกิจการภายในวัตถุประสงค์ของสถาบันหรือเป็นกิจการที่เกี่ยวเนื่องหรือเพื่อสนับสนุนกิจการภายในวัตถุประสงค์ของ

สถาบันเท่านั้น แต่ตามพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๕ บัญญัติให้สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเป็นสถาบันการศึกษาและวิจัย เป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นกรมในกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะผลิตครูอาชีวศึกษา ให้การศึกษาทางด้านอาชีพ ทำการวิจัย ส่งเสริมวิชาการศึกษาทางด้านวิชาชีพ และให้บริการวิชาการแก่สังคม ส่วนบริษัทเอ-เน็ต จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อประกอบธุรกิจบริการด้านต่างๆ เช่น ประกอบกิจการรับเหมาก่อสร้างอาคาร ประกอบกิจการโรงแรม ภัตตาคาร บาร์ ไนท์คลับ ประกอบกิจการขนส่งและขนถ่ายสินค้า รวมทั้งจัดฝึกอบรม สัมมนา และสอนวิชาคอมพิวเตอร์ โทรคมนาคม และวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ อันเป็นเรื่องธุรกิจการค้า ซึ่งแตกต่างจากวัตถุประสงค์ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลดังกล่าว ทั้งปรากฏจากคำชี้แจงของผู้แทนสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลว่า การเข้าถือหุ้นบริษัทเอ-เน็ต จำกัด นั้นก็เพื่อหาประโยชน์เข้าสถาบัน โดยสถาบันจะได้รับเงินปันผลและสิทธิประโยชน์ และเข้าร่วมเป็นกรรมการในคณะกรรมการบริษัทเอ-เน็ต จำกัด ซึ่งเป็นการเข้าถือหุ้นเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์เป็นการตอบแทนเป็นสำคัญ ดังนั้น การเข้าถือหุ้นของบริษัทเอ-เน็ต จำกัด จึงมิใช่เป็นกิจการภายในวัตถุประสงค์หรือเกี่ยวเนื่องหรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ด้วยเหตุนี้ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลจึงไม่อาจนำเงินรายรับของสถาบันไปร่วมลงทุนโดยซื้อหุ้นของบริษัทเอ-เน็ต จำกัด โดยอ้างระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๙) แห่งพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้

ขาดแคลนทุนทรัพย์ไม่เป็นเหตุให้ถูกปฏิเสธเข้าศึกษาหรือยุติหรือชะลอการศึกษา

มาตรา ๙ มหาวิทยาลัยจะปฏิเสธการรับผู้สมัครผู้ใดเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยหรือยุติหรือชะลอการศึกษาของนักศึกษาผู้ใดด้วยเหตุเพียงว่าผู้นั้นขาดแคลนทุนทรัพย์อย่างแท้จริงเพื่อจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาต่างๆ แก่มหาวิทยาลัยมิได้

การแบ่งส่วนราชการ

มาตรา ๑๐ มหาวิทยาลัยอาจแบ่งส่วนราชการ ดังนี้

(๑) สำนักงานอธิการบดี

(๒) สำนักงานวิทยาเขต

(๓) บัณฑิตวิทยาลัย

(๔) คณะ

(๕) สถาบัน

(๖) สำนัก

(๗) วิทยาลัย

มหาวิทยาลัยอาจให้มีศูนย์ ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๗ เป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานในมหาวิทยาลัยอีกได้

สำนักงานอธิการบดีและสำนักงานวิทยาเขตอาจแบ่งส่วนราชการเป็นกอง ส่วนราชการหรือเรียกหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากอง

บัณฑิตวิทยาลัย คณะ และวิทยาลัยอาจแบ่งส่วนราชการเป็นสำนักงานคณบดี กอง ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากอง

สถาบัน สำนัก ศูนย์ ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะอาจแบ่งส่วนราชการเป็นสำนักงานผู้อำนวยการ กอง ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากอง

สำนักงานคณบดี สำนักงานผู้อำนวยการกอง ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากองอาจแบ่งส่วนราชการเป็นงาน ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่างาน

สำนักงานอธิการบดี ไม่เป็นส่วนราชการที่ฐานะเทียบเท่าคณะตามความในมาตรา ๑๘ (๙) มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓

เรื่องเสร็จที่ ๕๘/๒๕๕๓ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) เห็นว่า เมื่อพิจารณามาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่บัญญัติในมหาวิทยาลัยอาจแบ่งส่วนราชการเป็น (๑) สำนักงานอธิการบดี (๒) สำนักงานวิทยาเขต (๓) บัณฑิตวิทยาลัย (๔) คณะ (๕) สถาบัน (๖) สำนัก และ (๗) วิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยอาจให้มีศูนย์ ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะเพื่อ

ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในมาตรา ๗ เป็นส่วนราชการหรือหน่วยงานในมหาวิทยาลัยอีกได้ จะเห็นได้ว่า ส่วนราชการในแต่ละประเภทย่อมมีลักษณะที่แตกต่างกัน โดยคณะ สถาบัน สำนัก และวิทยาลัย ถือเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่สอน วิจัย และให้บริการทางวิชาการซึ่งเป็นภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ส่วนสำนักงานอธิการบดีเป็นพียงหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยเท่านั้น นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้ว จะเห็นได้ว่า ไม่มีบทบัญญัติใดที่บัญญัติให้สำนักงานอธิการบดีมีฐานะเทียบเท่าคณะ ด้วยเหตุนี้ สำนักงานอธิการบดีซึ่งจัดตั้งโดยกฎกระทรวง จึงไม่เป็นส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

การจัดตั้ง ยุบเลิกส่วนราชการ

มาตรา ๑๑ การจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิก สำนักงานวิทยาเขต บัณฑิตวิทยาลัย คณะ สถาบัน สำนักวิทยาลัย ศูนย์ ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ให้ทำเป็นกฎกระทรวง

การแบ่งส่วนราชการเป็นสำนักงานคณบดี สำนักงานอำนวยการ และกอง ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่ากอง ให้ทำเป็นประกาศกระทรวงและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การแบ่งส่วนราชการเป็นงาน ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่างาน ให้ทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย

การรับสถาบันอื่นเข้าสมทบ

มาตรา ๑๒ ภายใต้วัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ มหาวิทยาลัยจะรับสถาบันการศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นเข้าสมทบในมหาวิทยาลัยก็ได้ และมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นหนึ่งชั้นใดแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่เข้าสมทบนั้นได้

การรับเข้าสมทบหรือการยกเลิกการสมทบซึ่งสถาบันการศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่น ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ให้ประกาศการรับเข้าสมทบหรือยกเลิกการสมทบในราชกิจจานุเบกษา

การควบคุมสถาบันการศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันที่เข้าสมทบในมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

รายได้ของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๓ นอกจากเงินที่กำหนดไว้ในงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยอาจมีรายได้ ดังนี้

(๑) เงินผลประโยชน์ ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และค่าบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

(๒) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย

(๓) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการใช้ที่ราชพัสดุซึ่งมหาวิทยาลัยปกครอง ดูแล หรือใช้ประโยชน์

(๔) เงินอุดหนุนจากราชการส่วนท้องถิ่น หรือเงินอุดหนุนอื่นที่มหาวิทยาลัยได้รับเพื่อใช้ในการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัย

(๕) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากการลงทุนและจากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย

(๖) รายได้หรือผลประโยชน์อื่น

ให้มหาวิทยาลัยมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษาใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน ของมหาวิทยาลัยทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุและที่เป็นทรัพย์สินอื่น

บรรดารายได้และผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาลาศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณ ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

(๑) ความหมายของเงินรายได้

มาตรา ๑๓ บัญญัติว่า นอกจากเงินงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยอาจมีรายได้ตามที่กำหนดในมาตรา ๑๓ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ดังนั้น เงินรายได้ดังกล่าวย่อมจะต้องหมายถึง เงินหรือผลประโยชน์ที่มหาวิทยาลัยได้รับจากการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และวัตถุประสงค์หรือนำทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยไม่ว่าจะจัดซื้อด้วยเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินของมหาวิทยาลัยไปใช้หรือจัดหาประโยชน์ (บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๐๔/๒๕๔๙)

(๒) เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายหรือได้มาเพราะทดแทนทรัพย์ที่ถูกทำลายหรือสูญหายไป

แยกพิจารณา ดังนี้

(๒.๑) ทรัพย์ที่ถูกทำลายหรือสูญหายไป เป็นทรัพย์ที่จัดซื้อด้วยเงินงบประมาณแผ่นดิน เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายหรือได้มาเพราะทดแทนย่อมไม่เป็นรายได้ตามมาตรา ๑๓ (บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๓๐๔/๒๕๔๙)

(๒.๒) ทรัพย์ที่ถูกทำลายหรือสูญหายไป จัดซื้อด้วยเงินนอกงบประมาณแผ่นดิน เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายหรือได้มาเพราะทดแทนเป็นรายได้ตามมาตรา ๑๓ (บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๗๙๐/๒๕๔๘)

เรื่องเสร็จที่ ๓๐๔/๒๕๔๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีได้นำยานพาหนะขนส่งที่จัดซื้อด้วยเงินงบประมาณแผ่นดินซึ่งเสื่อมสภาพไม่เหมาะสมต่อการใช้งานไปขายทอดตลาด เงินที่ได้ย่อมไม่เป็นรายได้ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจึงต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ที่บัญญัติให้บรรดาเงินที่ส่วนราชการได้รับเป็นกรรมสิทธิ์ไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญาหรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สิน หรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการ ให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินนั้นนำส่งกระทรวงการคลังตามระเบียบหรือข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น เมื่อไม่มีกฎหมายกำหนดยกเว้นไม่ต้องนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินอันจัดซื้อจากเงินงบประมาณแผ่นดินส่งกระทรวงการคลัง มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีจึงต้องนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดส่งกระทรวงการคลังต่อไป ส่วนกรณีที่มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีได้ใช้เงินของมหาวิทยาลัยเพื่อซ่อมแซมและเปลี่ยนแปลงสภาพรถ ย่อมถือเป็นหน้าที่ของผู้ใช้ทรัพย์ที่จะต้องดูแลบำรุงรักษาตามปกติของการใช้ทรัพย์

เรื่องเสร็จที่ ๗๙๐/๒๕๔๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางได้ใช้เงินนอกงบประมาณแผ่นดินซื้อครุภัณฑ์ดังกล่าวมาเพื่อใช้ในการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัยแล้ว มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางย่อมเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในครุภัณฑ์และย่อมมีอำนาจจำหน่ายทรัพย์สินใดๆ ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของตนได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๓๓๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดครุภัณฑ์นั้นจึงเป็นรายได้หรือผลประโยชน์อื่นของมหาวิทยาลัยซึ่งไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามมาตรา ๑๓ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.๒๕๔๗

(๓) รายได้หรือผลประโยชน์อื่น ตามมาตรา ๑๓ (๖) ที่ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง

(๓.๑) เงินค่าขายแบบรูปรายการที่ดินสิ่งก่อสร้าง รายการการก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ ซึ่งใช้เงินนอกงบประมาณแผ่นดินเป็นค่าจ้างออกแบบ เป็นรายได้หรือผลประโยชน์อื่นที่ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง

เรื่องเสร็จที่ ๗๙๐/๒๕๔๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นว่าการขายแบบรายการที่ดินสิ่งก่อสร้างรายการการก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางได้มอบหมายให้ฝ่ายอาคารออกแบบสถานที่ของสถาบันราชภัฏเดิมเป็นผู้ดำเนินการเขียนแบบอาคารอเนกประสงค์ โดยใช้เงินนอกงบประมาณแผ่นดินเป็นค่าจ้างออกแบบอาคาร ดังนั้น การที่มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางได้นำแบบรายการที่ดินสิ่งก่อสร้างไปหาประโยชน์ เงินค่าขายแบบรูปรายการที่ดินสิ่งก่อสร้าง รายการการก่อสร้างอาคารอเนกประสงค์ดังกล่าว จึงเป็นรายได้หรือผลประโยชน์ที่ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามมาตรา ๕๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๑๓ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗

(๓.๒) เงินค่าสินไหมทดแทนที่เกิดจากบุคคลภายนอกทำละเมิดจากการขับรถยนต์ชนรถยนต์โดยสารของมหาวิทยาลัยซึ่งใช้เงินนอกงบประมาณแผ่นดินซื้อมาเพื่อใช้ในการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัย ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง

เรื่องเสร็จที่ ๗๙๐/๒๕๔๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า รถยนต์โดยสารของมหาวิทยาลัยคันดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางได้ใช้เงินนอกงบประมาณแผ่นดินซื้อมาเพื่อใช้ในการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัย รถยนต์คันดังกล่าวจึงเป็นทรัพย์สินอันเป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางตามมาตรา ๑๓๓๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อบุคคลภายนอกกระทำละเมิด

เป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย ผู้กระทำละเมิดต้องชดใช้เงินค่าสินไหมทดแทนให้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตามนัยมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เงินค่าสินไหมทดแทนจึงเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัย ซึ่งไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามมาตรา ๕๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และมาตรา ๑๓ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗

(๓.๓) เงินที่ได้จากการขายเศษไม้ ที่เกิดจากการตัดกิ่งไม้ต้นไม้ที่ขึ้นในที่ราชพัสดุเพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยในกรณีที่เกิดมีพายุเป็นรายได้หรือผลประโยชน์อื่นของมหาวิทยาลัย ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง

เรื่องเสร็จที่ ๗๙๐/๒๕๔๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางได้ตัดกิ่งไม้เฉพาะต้นไม้ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับอาคารเรียน อาคารทำการ และหอพักนักศึกษา เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยในกรณีที่เกิดมีพายุฝนฟ้าคะนอง มิใช่เป็นการตัดโค่นต้นไม้ที่ขึ้นในที่ราชพัสดุมาขาย กรณีจึงไม่เป็นการนำที่ราชพัสดุไปลงทุนในทางธุรกิจเพื่อหาผลประโยชน์อื่นใดที่เป็นการงอกเงยจากที่ราชพัสดุ แต่เป็นกรณีที่มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางได้ขายเศษไม้ที่เกิดจากการตัดกิ่งไม้ดังกล่าวข้างต้น ถือได้ว่าเป็นรายได้หรือผลประโยชน์อื่นตามมาตรา ๑๓ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง

(๔) ที่ราชพัสดุตามบทบัญญัติมาตรา ๑๓ วรรคสอง และ วรรคสาม

มหาวิทยาลัยมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุและที่เป็นทรัพย์สินอื่น และบรรดารายได้และผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัย รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

เรื่องเสร็จที่ ๗๙๐/๒๕๔๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลที่ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุอยู่ก่อนและภายหลังวันใช้บังคับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขการใช้ที่ราชพัสดุที่กรมธนารักษ์กำหนดขึ้นหรือไม่เพียงใด นั้น เห็นว่า มาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งบัญญัติให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุ

ตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่นที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และภารกิจหลักของสถานศึกษานั้น มีเจตนารมณ์ให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลมีอิสระในการบริหารทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองของสถานศึกษานั้นได้เอง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการจัดทำบริการสาธารณะด้านการศึกษาเจตนารมณ์ดังกล่าวมีปรากฏชัดเจนในบทบัญญัติของมาตรา ๕๙ วรรคสองและวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งบัญญัติให้บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลได้มาโดยมีผู้อุทิศให้ หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ของสถานศึกษาไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ และให้บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ จากบทบัญญัติในมาตรา ๕๙ ดังกล่าว จึงมีผลให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลที่ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุอยู่ก่อนและภายหลังวันใช้บังคับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่เกี่ยวกับการใช้และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนดขึ้นตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่มีผลให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลได้ไปซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุที่อยู่ในการครอบครองของสถานศึกษานั้น กระทรวงการคลังยังคงเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุที่อยู่ในการครอบครองของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลอยู่ต่อไป ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ดังนั้น หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนดขึ้นตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการใช้และจัดหาผลประโยชน์จากที่ราชพัสดุ เช่น หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขอเข้าใช้หรือเลิกใช้ที่ราชพัสดุ ยังคงมีผลบังคับให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลต้องปฏิบัติตามด้วย

เรื่องเสร็จที่ ๑๖๒/๒๕๕๔ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การที่มาตรา ๑๕ (๙) ประกอบกับมาตรา ๑๖ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้มหาวิทยาลัยมีอำนาจในการปกครองดูแล บำรุงรักษา จัดการ ใช้ และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยและที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ โดยให้เงินรายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้มาจากการใช้และจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุที่มหาวิทยาลัยปกครองดูแลเป็นรายได้ของมหาวิทยาลัยซึ่งไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง และมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่นที่ไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และภารกิจหลักของสถานศึกษา ย่อมแสดงให้เห็นว่า กฎหมายประสงค์จะให้มหาวิทยาลัยมหิดลซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐมีอิสระในการบริหารทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองของมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการจัดทำบริการสาธารณะด้านการศึกษาและเป็นการลดภาระงบประมาณที่รัฐต้องอุดหนุนกิจการของมหาวิทยาลัยเป็นรายปีในระบบงบประมาณปกติ โดยผลของบทบัญญัติเช่นว่านี้ทำให้มหาวิทยาลัยมหิดลมีอำนาจในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากที่ราชพัสดุที่มหาวิทยาลัยปกครองดูแลได้ โดยไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการใช้และจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุซึ่งคณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนดขึ้นตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ทั้งนี้ตามแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) เคยวินิจฉัยไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๑๔๓/๒๕๔๓

(๕) เบี้ยปรับตามบทบัญญัติมาตรา ๑๓ วรรคสาม

เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณ ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

เบี้ยปรับ หมายถึง เงินที่ลูกหนี้ตกลงไว้ในสัญญาเป็นการล่วงหน้าว่าจะใช้ให้กับเจ้าหนี้หากลูกหนี้ผิดสัญญานัดไม่ชำระหนี้หรือไม่ชำระหนี้ให้ถูกต้องสมควร ตามมาตรา ๓๗/๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๕.๑) ค่าเสียหายไม่ใช่เบี้ยปรับ

เรื่องเสร็จที่ ๖๖๑/๒๕๔๕ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อพิจารณาจากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๓๑/๒๕๔๑ จะเห็นได้ว่า ศาลฎีกาได้พิพากษาให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ซึ่งเป็นสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลได้รับชำระหนี้ตามคำพิพากษาศาลฎีกาจากลูกหนี้ตามคำพิพากษาสำหรับค่าเสียหายที่เกิดจากการผิดสัญญาจ้างทำของและสัญญาค้ำประกัน เงินจำนวนดังกล่าวจึงมิใช่เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาจ้างทำของที่ดำเนินการโดยใช้งบประมาณ เพราะมิใช่เงินที่ลูกหนี้ตกลงไว้ในสัญญาเป็นการล่วงหน้าว่าจะใช้ให้กับเจ้าหนี้หากลูกหนี้ผิดสัญญานัดไม่ชำระหนี้หรือไม่ชำระหนี้ให้ถูกต้องสมควร ตามมาตรา ๓๗/๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงเป็นค่าเสียหายที่ส่วนราชการได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์จะต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไข

เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๑๗

(๕.๒) เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาลาศึกษา ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

สัญญาลาศึกษา ข้อ ๕ กำหนดไว้ว่า ในกรณีที่ผู้ให้สัญญาผิดสัญญาในข้อ ๓.๒ หรือข้อ ๔ หรือผู้ให้สัญญาไม่กลับมาปฏิบัติราชการไม่ว่าด้วยเหตุใด ผู้ให้สัญญาจะต้องชดใช้เงินเดือน เงินทุนที่ได้รับระหว่างศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัยและเงินช่วยเหลือใด ๆ ที่ทางราชการจ่ายให้ผู้ให้สัญญาในระหว่างศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัย คืนให้แก่ผู้รับสัญญา นอกจากนี้ ผู้ให้สัญญาจะต้องจ่ายเงินเป็นเบี้ยปรับให้แก่ผู้รับสัญญาอีกสองเท่าของเงินที่ผู้ให้สัญญาจะต้องชดใช้คืนดังกล่าว

ดังนั้น เงินชดใช้จากการผิดสัญญาลาศึกษาจึงสามารถแบ่งออกเป็นสองส่วน กล่าวคือส่วนที่หนึ่งเป็นเงินชดใช้คืน และส่วนที่สองเป็นเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาลาศึกษา และไม่ต้องนำส่งเบี้ยปรับดังกล่าวให้กระทรวงการคลัง

เรื่องเสร็จที่ ๖๖๑/๒๕๔๕ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เงินที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้รับชดใช้จากการผิดสัญญาลาศึกษาเกิดจากการที่ผู้ให้สัญญา(ข้าราชการผู้ลาศึกษา) ผิดสัญญาหรือไม่กลับมาปฏิบัติราชการ ซึ่งตามสัญญาลาศึกษา ผู้ให้สัญญาจะต้องชดใช้เงินเดือน เงินทุนที่ได้รับระหว่างศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัยและเงินช่วยเหลือใด ๆ ที่ทางราชการจ่ายให้ผู้ให้สัญญาในระหว่างศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติการวิจัยรวมทั้งจะต้องจ่ายเบี้ยปรับอีกสองเท่าของเงินที่จะต้องชดใช้คืนดังกล่าว ดังนั้น เงินที่มหาวิทยาลัยฯ ได้รับชดใช้จากการผิดสัญญาลาศึกษาจึงสามารถแบ่งออกเป็นสองส่วน กล่าวคือส่วนที่หนึ่งเป็นเงินที่ส่วนราชการได้รับชดใช้คืนอันเป็นการปฏิบัติตามข้อตกลงในสัญญาของผู้ให้สัญญาที่จะต้องชำระคืนเงินที่ผู้ให้สัญญาตกลงรับในระหว่างลาศึกษา เมื่อไม่อาจปฏิบัติราชการตามสัญญาเป็นการตอบแทนได้ และส่วนที่สองเป็นเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาลาศึกษา เนื่องจากเป็นเงินที่ผู้ให้สัญญาตกลงไว้ในสัญญาเป็นการล่วงหน้าว่าจะใช้ให้แก่เจ้าหนี้หากลูกหนี้ไม่ชำระหนี้หรือไม่ชำระหนี้ให้ถูกต้องสมควร ดังนั้น เบี้ยปรับตามสัญญาลาศึกษาจึงเป็นเงินเฉพาะส่วนที่เป็นเบี้ยปรับ ไม่รวมถึงส่วนที่เป็นเงินที่ได้รับชดใช้คืน

ในการพิจารณาว่า มหาวิทยาลัยฯ ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามสัญญาลาศึกษาต้องนำเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาลาศึกษาส่งกระทรวงการคลังหรือไม่ ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงว่า เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาลาศึกษานั้นเกิดขึ้นเมื่อกฎหมายใดมีผลใช้บังคับ หากเกิดขึ้นเมื่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ มีผลใช้บังคับก็จะเป็นไปตามมาตรา ๕๙ วรรคสาม แห่ง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่มหาวิทยาลัยฯ ไม่ต้องนำส่งเบี้ยปรับดังกล่าวให้กระทรวงการคลัง แต่หากเกิดขึ้นก่อนหน้าที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มีผลใช้บังคับก็จะเป็นไปตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่กำหนดให้เบี้ยปรับที่เกิดจากสัญญาลาศึกษาต้องนำส่งกระทรวงการคลัง

อสังหาริมทรัพย์ที่เป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๔ บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่มหาวิทยาลัยได้มาโดยมีผู้อุทิศให้ หรือได้มาโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ของมหาวิทยาลัยตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุและให้เป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย

การจัดการรายได้

มาตรา ๑๕ บรรดารายได้และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยจะต้องจัดการเพื่อประโยชน์ภายใต้วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๗

เงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่มหาวิทยาลัยจะต้องจัดการตามเงื่อนไขที่ผู้อุทิศให้กำหนดไว้ และต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย แต่ถ้ามีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขดังกล่าว มหาวิทยาลัยต้องได้รับความยินยอมจากผู้อุทิศให้หรือทายาท หากไม่มีทายาทหรือทายาทไม่ปรากฏ จะต้องได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย

หมวด ๒
การดำเนินการ

องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๖ ให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีสภาวิทยาลัยประกอบด้วย

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่

อธิการบดี ประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการและประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย

(๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

(๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๓)

(๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบเอ็ดคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย โดยคำแนะนำของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๒) (๓) และ (๔) ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องมาจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กฎหมาย การงบประมาณและการเงิน การบริหารงานบุคคล การปกครองส่วนท้องถิ่น การศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และด้านอื่น ๆ ตามที่สภามหาวิทยาลัยเห็นสมควร ในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งจากบุคคลในเขตพื้นที่บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่ง ซึ่งมิใช่กรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๓) เป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัย โดยคำแนะนำของอธิการบดี

ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัยเมื่อนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย

วิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๓) (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

(๑) กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากผู้บริหารตามมาตรา ๑๖ (๓)

(๑.๑) พ้นจากตำแหน่งผู้บริหาร มีผลให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย

เรื่องเสร็จที่ ๘๓๑/๒๕๔๗ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เมื่อพ้นจากตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ มีผลให้พ้นจากตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยเพราะขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย ถึงแม้จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันฯ ในวาระที่สองต่อมาก็ตาม

(๑.๒) คณบดีหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะซึ่งเป็น *"หน่วยงานภายใน"* มีสิทธิได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) ได้

เรื่องเสร็จที่ ๕๔๓/๒๕๔๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาประเด็นปัญหาดังกล่าวแล้วเห็นว่า เนื่องจากมหาวิทยาลัยศิลปากรมีข้อจำกัดในการจัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่ โดยผลจากนโยบายของรัฐบาล ทำให้มหาวิทยาลัยศิลปากรขาดความคล่องตัวในการบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นอิสระ และเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวสภามหาวิทยาลัยศิลปากรได้ออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยศิลปากรว่าด้วยการจัดตั้งและการบริหารงานหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ.๒๕๔๖ เพื่อจัดตั้งหน่วยงานในกำกับที่มีฐานะเป็นคณะ โดยข้อ ๕ ของข้อบังคับมหาวิทยาลัยศิลปากรว่าด้วยการจัดตั้งและการบริการงานหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดให้หน่วยงานในกำกับที่สภามหาวิทยาลัยศิลปากรจัดตั้งขึ้นเป็นหน่วยงานภายในที่มีฐานะเป็นคณะ วิทยาลัย ศูนย์ สถาบัน สำนัก ภาควิชา กอง ฝ่าย งาน หรือหน่วยงานอื่นที่สภามหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้นแล้วแต่กรณี และสำหรับคณะที่จัดตั้งขึ้นเป็นหน่วยงานภายในตามข้อบังคับนี้ เมื่อพิเคราะห์แล้วเห็นได้ว่า มีฐานะและอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับคณะตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๓๐ นอกจากนั้น ตามข้อ ๘ ของข้อบังคับดังกล่าว ได้กำหนดคุณสมบัติ การแต่งตั้ง และวาระการดำรงตำแหน่งของคณบดีในคณะที่จัดตั้งขึ้นเป็นหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยสอดคล้องกับคุณสมบัติ การแต่งตั้ง และวาระการดำรงตำแหน่งของคณบดี

ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ.๒๕๓๐ ทุกประการ เช่น ต้องมีคุณสมบัติได้ปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนและมีประสบการณ์ด้านบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี เป็นต้น อีกทั้งเมื่อพิจารณามาตรา ๑๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ.๒๕๓๐ ซึ่งบัญญัติให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วย กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนเก้าคน ซึ่งเลือกตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัย ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์และหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ โดยไม่ได้กำหนดเฉพาะเจาะจงว่าต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งของส่วนราชการในมหาวิทยาลัยเท่านั้น คณบดีในคณะซึ่งเป็นหน่วยงานในกำกับของมหาวิทยาลัยศิลปากรจึงมีสิทธิได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยได้

หมายเหตุ ปัจจุบันพระราชบัญญัติการบริหารส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๐ เป็นต้นไป มาตรา ๖ บัญญัติไว้ว่า *"ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษากำหนดให้หัวหน้าส่วนราชการมีสิทธิหรือหน้าที่อย่างใด ให้หัวหน้าส่วนงานภายในมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกัน เว้นแต่ข้อบังคับของสถาบันอุดมศึกษาที่ออกตามมาตรา ๕ จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น"* ฉะนั้น โดยผลของมาตรา ๖ คณบดีของคณะที่เป็นส่วนงานภายในย่อมมีสิทธิเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยเช่นเดียวกับคณบดีของคณะที่เป็นส่วนราชการ

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำตามมาตรา ๑๖ (๔)

(๒.๑) ความหมายของคำว่า *"คณาจารย์ประจำ"*

"คณาจารย์ประจำ" หมายถึง บุคลากรของมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอนและทำงานประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ ไม่รวมถึงบุคลากรสายสนับสนุนและอาจารย์พิเศษแต่อย่างใด (บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๘๖๙/๒๕๕๒ และเรื่องเสร็จที่ ๑๕๑/๒๕๔๙)

ลูกจ้างชั่วคราว ไม่ถือว่าเป็นคณาจารย์ประจำ

กรณีอาจารย์ที่มีระยะเวลาจ้างเป็นรายปี มีสถานะเป็นลูกจ้างชั่วคราวของมหาวิทยาลัย และไม่ถือว่าเป็นคณาจารย์ประจำ เช่น สัญญาจ้างตำแหน่งอาจารย์ มีระยะเวลาจ้างเป็นรายปี สัญญาที่ ๑ ระยะเวลาจ้าง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๑ สัญญาที่ ๒ ระยะเวลาจ้าง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ ย่อมทำให้อาจารย์ผู้นั้นมีสถานะเป็นลูกจ้าง

ชั่วคราวของมหาวิทยาลัย และไม่ถือว่าเป็นคณาจารย์ประจำ (บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๒๘๔/๒๕๕๓)

เรื่องเสร็จที่ ๒๘๔/๒๕๕๓ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะที่ ๘) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ได้มีคำสั่งที่ ๒๕๕๐/๒๕๕๐ และคำสั่งที่ ๒๓๒๔/๒๕๕๑ เรื่องจ้างผู้เกษียณอายุเป็นลูกจ้างชั่วคราว เพื่อจ้างผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศ. ในตำแหน่งอาจารย์สาขารัฐประศาสนศาสตร์ โดยมีระยะเวลาการจ้างเป็นรายปี ย่อมทำให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศ. มีสถานะเป็นลูกจ้างชั่วคราวของมหาวิทยาลัย และไม่ถือว่าเป็นคณาจารย์ประจำ ตามความหมายที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ไว้ในกรณีของมหาวิทยาลัยบูรพาว่า "*คณาจารย์ประจำหมายถึงบุคลากรของมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอนและทำงานประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ*" ตามเรื่องเสร็จที่ ๑๕๑/๒๕๔๙ ดังนั้น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศ. จึงไม่อาจได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ ได้ เนื่องจากขาดคุณสมบัติของการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำ

ปัญหาว่าการขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำ จะทำให้มติของสภามหาวิทยาลัยที่ผ่านมานับตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศ. ขาดคุณสมบัติมีผลทางกฎหมายอย่างไร เห็นว่า โดยที่มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นบทบัญญัติที่รองรับผลการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้อำนาจพิจารณาทางปกครองแต่มีเหตุบกพร่องในการดำรงตำแหน่ง โดยให้การกระทำทางปกครองนั้นมีผลต่อไป ไม่ถูกกระทบกระเทือนเพราะเหตุดังกล่าว ดังนั้น แม้จะได้วินิจฉัยในประเด็นที่หนึ่งว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศ.ขาดคุณสมบัติการเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำเพราะเหตุที่เกษียณอายุราชการตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไปก็ตาม แต่การดำเนินการต่างๆ ที่ได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ ย่อมไม่ถูกกระทบกระเทือนตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

(๒.๒) ไม่จัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งจึงไม่อาจถือได้ว่าคณาจารย์ประจำทั้งสี่คนได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำตามมาตรา ๑๖

เรื่องเสร็จที่ ๒๔๔/๒๕๔๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) เห็นว่า มาตรา ๑๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยไว้ คือ

กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนสี่คนซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และมาตรา ๑๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ กำหนดให้คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาได้ตราข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาของกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยข้อ ๕ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาฯ ได้กำหนดให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งได้แก่ คณาจารย์ประจำที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ ณ มหาวิทยาลัย เลือกผู้สมัครได้ไม่เกินสี่คนหรือตามจำนวนที่คณะกรรมการเลือกตั้งกำหนด โดยวิธีลงคะแนนเลือกตั้งโดยตรงและลับ แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าคณะกรรมการเลือกตั้งมิได้ดำเนินการจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งภายหลังจากที่มีการสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย ซึ่งการสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำดังกล่าวเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการเลือกตั้งที่แยกต่างหากจากขั้นตอนของการลงคะแนนเลือกตั้งเท่านั้น เมื่อพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ และข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาของกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำต้องมาจากการเลือกตั้ง ดังนั้น การที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยามิได้มาจากการลงคะแนนเลือกตั้ง ซึ่งเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญของกระบวนการเลือกตั้ง จึงเป็นการดำเนินการที่ยังไม่ครบถ้วนตามกระบวนการและขั้นตอนที่กฎหมายและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยกำหนดไว้เกี่ยวกับการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำ

เรื่องเสร็จที่ ๔๔๖/๒๕๔๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) เมื่อได้ให้ความเห็นแล้วว่า กระบวนการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำเดิมไม่ครบถ้วนตามกระบวนการและขั้นตอนที่กฎหมายและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ประจำกำหนดไว้ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาจะต้องดำเนินการเลือกตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์

ประจำใหม่ กรณีดังกล่าวจึงไม่อาจถือได้ว่าคณาจารย์ประจำทั้งสี่คนได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำตามมาตรา ๑๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังนั้น การดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยของคณาจารย์ประจำทั้งสี่คนซึ่งได้รับเลือกตั้งใหม่ จึงเป็นการดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยเริ่มนับวาระใหม่ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗

(๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๖ (๕)

มาตรา ๑๖ (๕) กำหนดให้มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบเอ็ดคน ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๒) (๓) และ (๔)

กรณีกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม มาตรา ๑๖ (๒) ลาออกจากตำแหน่ง (ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย) **โดยให้มีผลก่อนการพิจารณา *“ระเบียบวาระ : การพิจารณาเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ”*** การพิจารณาในระเบียบวาระ : เลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเป็นการพิจารณาโดยคณะกรรมการที่ไม่ครบองค์ประกอบ และไม่ครบองค์ประชุมหรือไม่

เรื่องเสร็จที่ ๑๐๖๓/๒๕๕๕ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) **การพิจารณาเรื่ององค์ประกอบจะต้องพิจารณาตั้งแต่เริ่มต้นการประชุม** เพราะเป็นการพิจารณาถึงความสมบูรณ์ขององค์กรกลุ่มนั้น ส่วนองค์ประชุมจะพิจารณาต่อเมื่อองค์กรกลุ่มนั้นมีองค์ประกอบครบถ้วนแล้วเท่านั้น ตามข้อหารือจะเห็นว่ามีการประชุมของกรรมการสองคณะในการประชุมคราวเดียวกัน กล่าวคือ การประชุมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏ และการประชุมของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏผู้ซึ่งมีอำนาจให้คำแนะนำตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๖ (๕) ซึ่งจากข้อเท็จจริง มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงได้จัดการประชุมเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไปในคราวเดียวกันกับการประชุมสภามหาวิทยาลัย โดยกำหนดเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องหนึ่งในวาระการพิจารณา และจัดให้มีการลงลายมือชื่อกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้เข้าร่วมประชุมเพียงครั้งเดียวเมื่อเริ่มต้นการประชุม โดยเมื่อถึงวาระที่พิจารณาเรื่องดังกล่าว กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิได้ออกจากห้องประชุมเพื่อให้กรรมการที่เหลือพิจารณาต่อไป จึงเห็นได้ว่าการประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องตามวาระที่ ๕.๓ เป็นการประชุมในคราวเดียวกันกับการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ จึงต้องถือว่า**เป็นการประชุมทั้งสองคณะที่เริ่มต้นพร้อมกัน** และเลิกเมื่อ

การประชุมของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงเสร็จสิ้น

ด้วยเหตุดังกล่าว **เมื่อในขณะเริ่มต้นการประชุม องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัย**และ**องค์กรกลุ่มผู้มีอำนาจในการพิจารณาเรื่องตามวาระที่ ๕.๓ นั้น** ครบองค์ประกอบตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว **กรณีจึงถือได้ว่าการประชุมครั้งดังกล่าวมีองค์ประกอบครบถ้วน**

สำหรับประเด็นเรื่ององค์ประชุมในการพิจารณาวาระที่ ๕.๓ นั้น มาตรา ๑๖ (๕) ได้บัญญัติไว้ชัดเจนแล้วว่าเฉพาะนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๒) (๓) และ (๔) เท่านั้นที่เป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาให้คำแนะนำกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาในวาระที่ ๕.๓ จึงมีเพียง ๑๒ คน มิใช่ ๒๓ คน และด้วยเหตุที่กฎหมายมิได้บัญญัติเรื่ององค์ประชุมในกรณีดังกล่าวไว้เป็นพิเศษ จึงชอบที่จะนำหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งกำหนดให้ต้องมีองค์ประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งมาใช้บังคับ ดังนี้ เมื่อการประชุมวาระดังกล่าวมีผู้ซึ่งมีอำนาจในการพิจารณาเข้าร่วมการประชุมเป็นจำนวนถึง ๑๑ คนจากจำนวนผู้มีอำนาจในการพิจารณาทั้งสิ้น ๑๒ คน การประชุมวาระดังกล่าวจึงครบองค์ประชุมแล้ว

วาระการดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๗ นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

การพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระในวรรคหนึ่งแล้ว นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติของการเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยในประเภทนั้นๆ

(๔) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๕) สภามหาวิทยาลัยให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

การพ้นจากตำแหน่งตาม (๕) ต้องเป็นไปตามมติสองในสามของจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) หรือ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ และได้มีการดำเนินการให้ผู้ใดดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่ง เพียงเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่าเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้ ให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่ มีอำนาจและปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ ต่อไปได้

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) หรือ (๕) พ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมิได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่ ให้นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะได้มีนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่แล้ว

ให้มีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง

(๑) การสรรหาล่วงหน้าก่อนกรรมการชุดเดิมครบวาระย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เรื่องเสร็จที่ ๘๗๘/๒๕๕๑ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘)

ประเด็นที่หนึ่ง การดำเนินการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ดำเนินการไปตามข้อบังคับของแต่ละมหาวิทยาลัยก่อนครบวาระการดำรง

ตำแหน่งของกรรมการสภามหาวิทยาลัย และการลงมติของกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ได้กระทำไปแล้ว จะชอบด้วยกฎหมาย และมีผลบังคับใช้ได้หรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๑๗ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้กรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) หรือ (๕) พ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังมิได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่ ให้นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะได้มีนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่แล้ว และมาตรา ๑๗ วรรคหก บัญญัติให้มีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง การดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) ในที่นี้ ไม่ว่าจะเป็นการสรรหา การเลือก การแต่งตั้ง หรือวิธีการอื่นใด ย่อมเป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลในตำแหน่งดังกล่าวทั้งสิ้น ดังนั้น เมื่อกฎหมายบัญญัติขั้นตอนและหลักเกณฑ์ในการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยไว้อย่างชัดเจนในมาตรา ๑๗ แล้ว ย่อมไม่อาจตีความในทางขยายความให้แตกต่างหรือผิดเพี้ยนไปจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ได้ เนื่องจากหลักการดังกล่าวมีเจตนารมณ์เพื่อให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดจนกระทั่งครบวาระ โดยอิสระและไม่ต้องกังวลถึงการที่มีตัวบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งใหม่ที่ได้รับการสรรหามาอยู่แล้วก่อนครบวาระจากกระบวนการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยก่อนที่จะครบวาระ ตามปัญหาที่หารือ การดำเนินการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ดำเนินการไปตามข้อบังคับของแต่ละมหาวิทยาลัยก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการสภามหาวิทยาลัย ย่อมไม่ชอบด้วยกฎหมาย

สำหรับการลงมติของกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ได้กระทำไปแล้ว จะชอบด้วยกฎหมาย และมีผลบังคับใช้ได้หรือไม่นั้น เห็นว่า มาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติในกรณีที่ปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติใน

มาตรา ๑๙ มีหลักการเพื่อรองรับผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้อำนาจพิจารณาทางปกครอง แต่มีเหตุบกพร่องในเรื่องคุณสมบัติหรือกระบวนการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง โดยให้การกระทำทางปกครองนั้นมีผลต่อไปไม่ถูกกระทบกระเทือนเพราะเหตุดังกล่าว ดังนั้น แม้จะพิจารณาแล้วว่า การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) และ (๔) ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่การดำเนินการต่างๆ ของกรรมการสภามหาวิทยาลัยดังกล่าวที่ได้กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ ย่อมไม่เสียเปล่าและมีผลบังคับใช้ได้ต่อไปตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ประเด็นที่สอง เมื่อได้พิจารณาแล้วว่าการดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) ที่ได้ดำเนินการก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการสภามหาวิทยาลัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย การสรรหาบุคคลเพื่อเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๖ (๕) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ได้ดำเนินการก่อนครบวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการสภามหาวิทยาลัยย่อมไม่มีผลตั้งแต่เริ่มแรก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องดำเนินการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๖ (๕) ใหม่ทั้งหมด

(๒) การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยภายหลังจากที่พ้นกำหนดเวลาเก้าสิบวันแล้ว ชอบด้วยกฎหมาย เพราะ ๙๐ วัน เป็นเพียงบทเร่งรัดให้ต้องรีบดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่เท่านั้น

เรื่องเสร็จที่ ๗๘๒/๒๕๕๑ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) เห็นว่า มาตรา ๑๗ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้มีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) และ (๕) ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง แต่มาตรา ๑๗ วรรคห้า บัญญัติให้นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) (๔) หรือ (๕) ที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมิได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่ ให้นายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าจะได้มีนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่ จะเห็นได้ว่า กฎหมายนี้มีเจตนารมณ์ที่จะให้การดำเนินการของสภามหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างต่อเนื่องในระหว่างที่

ยังมิได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่ ด้วยเหตุนี้ แม้ว่านายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดเดิมจะพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว ก็ยังสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ กำหนดเวลาที่มาตรา ๑๗ วรรคหก ให้ดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยชุดเดิมพ้นจากตำแหน่ง จึงเป็นเพียงบทเร่งรัดให้ต้องรีบดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่เท่านั้น

อำนาจและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๘ สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย และโดยเฉพาะให้มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายและอนุมัติแผนพัฒนาของมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการศึกษา การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม การผลิตและส่งเสริมวิทยฐานะครู การทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

(๒) ออกกฎ ระเบียบ ประกาศและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และอาจมอบให้ส่วนราชการใดในมหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกกฎ ระเบียบ ประกาศและข้อบังคับสำหรับส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้นเป็นเรื่องๆก็ได้

(๓) กำกับมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา การเปิดสอนของมหาวิทยาลัย และติดตามประเมินผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

(๔) อนุมัติให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร

(๕) พิจารณาการจัดตั้ง การรวมและการยุบเลิกสำนักงานวิทยาเขต บัณฑิตวิทยาลัย คณะ วิทยาลัย สถาบัน สำนัก ศูนย์ ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ รวมทั้งการแบ่งส่วนราชการหรือหน่วยงาน

ของส่วนราชการดังกล่าว

(๖) อนุมัติการรับสถาบันการศึกษาชั้นสูงหรือสถาบันอื่นเข้าสมทบในมหาวิทยาลัยหรือยกเลิกการสมทบ

(๗) พิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

(๘) พิจารณาเสนอเรื่องเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและถอดถอนนายกสภามหาวิทยาลัยกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ อธิการบดี ศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์พิเศษ

(๙) แต่งตั้งและถอดถอนรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก และผู้อำนวยการศูนย์ หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ

(๑๐) แต่งตั้งและถอดถอนประธานกรรมการและกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย

(๑๑) อนุมัติงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย

(๑๒) ออกระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารการเงิน การจัดหารายได้และผลประโยชน์ จากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

(๑๓) พิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา และตามที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษามอบหมาย

(๑๔) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือ

บุคคลหนึ่งบุคคลใดเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรือมอบหมายให้ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดอันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย

(๑๕) พิจารณาและให้ความเห็นชอบในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยตามที่อธิการบดีหรือสภาวิชาการเสนอ และอาจมอบหมายให้อธิการบดีหรือสภาวิชาการปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดอันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยได้

(๑๖) ส่งเสริม สนับสนุนและแสวงหาวิธีการเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัยตลอดจนการปฏิบัติภารกิจร่วมกันกับสถาบันอื่น

(๑๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มิได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ

(๑) ฟ้องเพิกถอนมติสภามหาวิทยาลัย (คำสั่งทางปกครอง) ได้โดยไม่จำต้องดำเนินการอุทธรณ์ก่อน

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๑๔/๒๕๕๐ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ.๒๕๔๗ มิได้กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งทางปกครองไว้ ทั้งสภามหาวิทยาลัยเป็นเจ้าหน้าที่ที่**เป็นคณะกรรมการ** จึงไม่อาจอุทธรณ์โต้แย้งมติในการประชุมให้ดำเนินการสรรหาบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งคณบดีซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครองได้ตามขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งทางปกครองที่กำหนดในหมวด ๒ ส่วน ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ เนื่องจากมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ถูกยกเลิกโดยผลบังคับของมาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันแล้วจึงอาจใช้สิทธิฟ้องคดีเรื่องนี้ต่อศาลปกครองได้โดยไม่จำต้องดำเนินการอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งทางปกครองดังกล่าว

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๑๔/๒๕๕๐ มติสภาที่ให้สรรหาผู้มีความเหมาะสมดำรงตำแหน่งคณบดีคณะวิทยาการจัดการใหม่เป็นการยกเลิกผลการสรรหาคณบดีที่คณะกรรมการสรรหาฯชุดเดิมได้สรรหาเท่ากับปฏิเสธไม่พิจารณาเลือกและแต่งตั้งผู้ที่มีการเสนอชื่อดังกล่าวเป็นคณบดีโดยปริยายอันเป็นคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

เรื่องเสร็จที่ ๖๘๔/๒๕๔๕ บันทึกเรื่องแนวทางปฏิบัติในการแจ้งสิทธิฟ้องคดีปกครอง คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ไม่ต้องการให้มีการอุทธรณ์คำสั่งของคณะกรรมการ เพราะคณะกรรมการต่างๆ นั้นไม่มีผู้บังคับบัญชาที่จะพิจารณาอุทธรณ์ต่อไปได้ ดังนั้น จึงบัญญัติให้โต้แย้งคำสั่งทางปกครองของคณะกรรมการต่างๆ ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ และการที่มาตรา ๘๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีดังกล่าวกำหนดให้มาตรา ๔๘ เป็นอันยกเลิกเมื่อมีการจัดตั้งศาลปกครองแล้ว ก็แสดงให้เห็นว่ากฎหมายต้องการให้ศาลปกครองทำหน้าที่ตามมาตรา ๔๘ แทนคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ดังนั้น ผู้รับคำสั่งทางปกครองที่ออกโดยคณะกรรมการที่ไม่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดเรื่องการอุทธรณ์ไว้สามารถนำคดีไปสู่ศาลปกครองได้โดยไม่ต้องอุทธรณ์ก่อนแต่อย่างใด

ส่วนคำสั่งทางปกครองที่ออกโดยรัฐมนตรีนั้น เนื่องจากตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้คำสั่งทางปกครองที่ออกโดยรัฐมนตรีไม่ต้องมีการอุทธรณ์ ดังนั้น หากประสงค์จะโต้แย้งคำสั่งดังกล่าวก็จะต้องโต้แย้งต่อศาลปกครองเช่นกัน และการแจ้งสิทธิฯ ในกรณีนี้มิใช่การแจ้งสิทธิอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๔๐ แต่เป็นการแจ้งสิทธิฟ้องคดีปกครองตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเฉพาะสำหรับคำสั่งทางปกครองที่อาจฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้

(๒) ไม่ได้มีการมอบอำนาจให้ นาย ส. เป็นผู้ดำเนินคดีแทน เป็นความบกพร่องเรื่องความสามารถในการดำเนินคดี สามารถแก้ไขความบกพร่องนั้นได้ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๒๒๘/๒๕๕๒ สำหรับประเด็นเกี่ยวกับการมอบอำนาจให้นาย ส. เป็นผู้ดำเนินคดีปกครองแทนผู้ถูกฟ้องคดีนั้น เห็นว่า การดำเนินการต่างๆ ของผู้ถูกฟ้องคดี(สภามหาวิทยาลัยมหิดล) เป็นการกระทำโดยคณะกรรมการ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีถือว่ากรรมการทุกคนเป็นผู้ถูกฟ้องคดี และในการดำเนินคดีปกครองนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีจะดำเนินคดีโดยตนเองหรือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นดำเนินคดีแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามนัยของมาตรา ๔๕ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ แต่กรณีของผู้ถูกฟ้องคดีการมอบอำนาจให้บุคคลอื่นดำเนินคดีแทนจะต้องกระทำโดยกรรมการทุกคน ในคดีนี้แม้เดิมผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้มีการมอบอำนาจให้นาย ส. ดำเนินคดีแทนก็ตาม แต่ในคราวประชุมครั้งที่ ๓๖๘ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๗ คณะกรรมการได้มีมติมอบอำนาจให้นายกสภามหาวิทยาลัย หรือผู้ที่นายกสภามหาวิทยาลัยมอบหมายเป็นผู้ดำเนินคดีแทน และให้สัตยาบันเพื่อรับรองการดำเนินคดี

ปกครองที่นาย ส.ได้ดำเนินการไปแล้ว พร้อมกันนั้นนายกสภามหาวิทยาลัยได้ทำหนังสือมอบอำนาจฉบับลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ มอบอำนาจให้นาย ส.ดำเนินคดีปกครองจนกว่าคดีจะถึงที่สุด กรณีจึงเป็นการแก้ไขความบกพร่องเกี่ยวกับความสามารถในการดำเนินคดีก่อนที่ศาลปกครองชั้นต้นจะมีคำพิพากษา จึงถือได้ว่าได้มีการมอบอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายแล้วและเมื่อมีการมอบอำนาจโดยชอบแล้ว การดำเนินการใดๆ ในศาลปกครองเกี่ยวกับคดีนี้จึงชอบด้วยกฎหมาย

(๓) *สภามหาวิทยาลัย เป็น “เจ้าหน้าที่” ของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙*

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๖๕๘/๒๕๔๗ การที่ผู้ฟ้องคดี ฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งถอดถอนผู้ฟ้องคดีออกจากตำแหน่งคณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ (สภามหาวิทยาลัยนเรศวร) เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการออกคำสั่งของสภามหาวิทยาลัย (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓) ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจออกคำสั่งทางปกครองมากระทบสถานภาพแห่งสิทธิของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับ**การกระทำละเมิด**ของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจทางกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ ซึ่งมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดต่อผู้เสียหายในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ของตนได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้เสียหายอาจฟ้องหน่วยงานของรัฐดังกล่าวได้โดยตรงแต่จะ**ฟ้องเจ้าหน้าที่**ไม่ได้ จึงเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีจะฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (อธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร) และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้รับผิดในผลแห่งละเมิดไม่ได้

สิทธิไล่เบี้ย เมื่อมีการกระทำละเมิดโดยเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่และหน่วยงานของรัฐได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายแล้วไม่ว่าจะเป็นการใช้ให้เองหรือต้องใช้ตามคำพิพากษาของศาล ถ้าเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดและถูกไล่เบี้ยตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยหน่วยงานของรัฐมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชำระเงินตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ถ้าเจ้าหน้าที่ได้ชำระเงินครบถ้วนตามคำสั่งแล้วเรื่องก็เป็นอันยุติ

แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ไม่ชำระเงินตามคำสั่งหน่วยงานของรัฐใช้มาตรการการบังคับทางปกครองยึดหรืออายัดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ผู้นั้น และขายทอดตลาดเพื่อชำระหนี้ให้ครบถ้วนได้ ตามมาตรา ๕๕ ประกอบมาตรา

๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๗ (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๑๓/๒๕๔๕)

ส่วนเจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิด ถ้าเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย จะต้องอุทธรณ์ต่อผู้ทำคำสั่งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เพราะเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรีและไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ตามนัยมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ (มติที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ครั้งที่ ๒๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๖ เรื่องปัญหาเกี่ยวกับการอุทธรณ์คำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิด คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๗/๒๕๔๖ คำสั่งที่ ๕๖๕/๒๕๔๖) ทั้งนี้ เพื่อใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทน และอาจยื่นคำร้องขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าว (ข้อ ตาม ข้อ ๖๙ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓

การอุทธรณ์คำสั่งต่อฝ่ายปกครองก่อนนี้ถือเป็นเงื่อนไขในการฟ้องคดี หากเจ้าหน้าผู้ต้องรับผิดที่มิได้อุทธรณ์คำสั่งก่อน ย่อมเสียสิทธิที่จะฟ้องคดีต่อศาลปกครองต่อไปได้ตามมาตรา ๔๒ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๒ ตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๓๗/๒๕๔๘,ที่ ๓๗๐/๒๕๕๐ และที่ ร.๕๐๓/๒๕๕๑ (ศุภวัฒน์ สิงห์สุวงษ์ ,http://public-law.net/publaw/printPublaw.aspx?ID=1611)

อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ต้องวินิจฉัยสั่งการคำอุทธรณ์ตามผลการตรวจสอบของกระทรวงการคลัง (หนังสือกระทรวงกาคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๐ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๔๘) ไม่อาจทบทวนเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้

สนใจรายละเอียด อาจศึกษาเพิ่มเติมจาก

นายกิตติรักษ์ ทัพใหญ่ *"ปัญหาเกี่ยวกับการฟ้องเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่"* วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,๒๕๕๗

นายเจนวิทย์ วิทยเดช *"ปัญหาสถานะของคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่"* วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ,๒๕๕๖

นางสาวธันยพร พึ่งพุ่มแก้ว *"การทุเลาการบังคับตามกฎหรือคำสั่งทางปกครอง"*

วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,๒๕๕๕

(๔) สภามหาวิทยาลัย เป็น *“เจ้าพนักงาน”*ตามประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเจ้าพนักงานไว้ในภาค ๒ ลักษณะ ๒ ความผิดเกี่ยวกับการปกครองและลักษณะ ๓ ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองความเด็ดขาดและความบริสุทธิ์สะอาดแห่งอำนาจรัฐไม่ให้เจ้าพนักงานใช้ไปในทางที่มิชอบและมุ่งคุ้มครองประชาชนจากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าพนักงาน ประมวลกฎหมายอาญามิได้บัญญัติความหมายของเจ้าพนักงานไว้ เพราะผู้ร่างกฎหมายคงจะต้องการให้เป็น *“บทกฎหมายที่ยุติธรรม”* กล่าวคือ ถ้าบทกฎหมายใดได้กำหนดข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบและกำหนดผลในทางกฎหมายไว้แน่นอน ผู้ใช้ผู้ตีความไม่สามารถใช้ดุลยพินิจได้ เราเรียกกฎหมายที่มีลักษณะกฎเกณฑ์นี้ว่า *“บทกฎหมายเคร่งครัด”* ในทางตรงกันข้าม ถ้าบทกฎหมายใดไม่ได้กำหนดข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบหรือผลในทางกฎหมายไว้แน่ชัดในการใช้หรือการตีความผู้ใช้หรือผู้ตีความจำเป็นต้องใช้ดุลยพินิจประกอบเพิ่มเนื้อหาให้สมบูรณ์ขึ้นเพื่อให้เหมาะสมและเป็นธรรมกับพฤติการณ์แห่งคดี และตามกาลสมัย บทกฎหมายนี้เรียกว่า บทกฎหมายยุติธรรม (Jus Aequum) ซึ่งมักจะบัญญัติในลักษณะคำศัพท์ทางกฎหมาย บทบัญญัติที่เป็นบทมาตรฐานหรือบทบัญญัติที่เป็นหลักการ เป็นต้น ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาวางหลักว่าเจ้าพนักงาน หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งโดยทางการของรัฐไทยให้ปฏิบัติราชการของรัฐไทย ไม่ว่าจะมีผลประโยชน์ตอบแทนจากรัฐหรือไม่ ไม่ว่าจะมีหน้าที่ประจำหรือชั่วคราวหรือไม่ (ธนอิสินันท์ มหาวัฒนางกูล. “ความเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา.”วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ,๒๕๕๕.)

คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๒๒๙๔/๒๕๒๖ คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ได้รับการแต่งตั้งโดยอำนาจของกฎหมายให้ปฏิบัติราชการของกรมแรงงานตามที่กฎหมายกำหนดอำนาจและหน้าที่ไว้ทั้งฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้างจะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแรงงานของคณะกรรมการดังกล่าวมิฉะนั้นมีความผิดและมีโทษทางอาญาคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์จึงเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย

และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้นิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ไว้ว่า

“(๑๖) เจ้าพนักงาน หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่” ซึ่งเป็นการ

บัญญัติที่สอดคล้องกับหลักตามคำพิพากษาศาลฎีกา

ดังนั้น สภามหาวิทยาลัยซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยอำนาจของกฎหมายให้ปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ สภามหาวิทยาลัยจึงเป็น ***"เจ้าพนักงาน"*** ตามประมวลกฎหมายอาญา

การใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๖๖๓/๒๕๔๓ อธิบาย**ลักษณะการกระทำที่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗**ไว้ว่า ....ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ นอกจากหมายถึงการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ที่เป็น**การกระทำนอกขอบเขตแห่งอำนาจหรือโดยปราศจากอำนาจ**ประการหนึ่ง ที่เป็น**การกระทำฝ่าฝืนต่อวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการนั้น** ประการหนึ่ง และที่เป็น**การกระทำที่ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย**อีกประการหนึ่งแล้ว ยังหมายถึงการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ที่เป็น**การใช้ดุลพินิจโดยมิชอบอีกด้วย**

การที่จำเลยเสนอตารางประวัติการปฏิบัติราชการแก่ประธาน ก.อ. เพื่อแต่งตั้งอัยการพิเศษฝ่ายโดยเสนอชื่อบุคคลที่มีอาวุโสต่ำกว่าโจทก์ไว้เป็นอันดับสูงกว่าโจทก์ถึงสามครั้งเพราะถือเอาสาเหตุที่จำเลยมีสาเหตุส่วนตัวกับโจทก์ เป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ จึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบและในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบดังกล่าวจำเลยมีเจตนาเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ **ในฐานะที่จำเลยเป็นเจ้าพนักงาน** จำเลยจึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗,๙๑

(๕) อำนาจในการอนุมัติปริญญาให้แก่นายกสภามหาวิทยาลัยไม่ได้ เพราะเป็นอำนาจและหน้าที่โดยเฉพาะของสภามหาวิทยาลัย

เรื่องเสร็จที่ ๓๖๕/๒๕๓๒ บันทึกเรื่องหารือปัญหาการมอบอำนาจในการอนุมัติปริญญา มหาวิทยาลัย ศิลปากร ได้มีหนังสือ ที่ ทม ๑๐๐๑/๑๐๘๕๓ ลงวันที่๑๓ มิถุนายน ๒๕๓๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า สภามหาวิทยาลัยศิลปากรประสงค์จะมอบอำนาจในการอนุมัติปริญญาให้แก่นายกสภามหาวิทยาลัยโดยมีเงื่อนไขว่าเมื่อนายกสภามหาวิทยาลัยอนุมัติปริญญาไปแล้ว ให้แจ้งต่อสภามหาวิทยาลัยในการประชุมคราวต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้การอนุมัติปริญญาได้เป็นไปด้วยความรวดเร็วและเอื้อประโยชน์แก่ผู้สำเร็จการศึกษาที่กำลังรอนำใบอนุมัติปริญญาไปใช้สิทธิในการสมัครสอบเข้ารับราชการหรือศึกษาต่อ แต่เนื่องจากการอนุมัติ

ปริญญานี้ ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ.๒๕๓๐ ได้บัญญัติให้เป็นอำนาจของสภามหาวิทยาลัย มิได้บัญญัติไว้ว่า จะมีการมอบอำนาจให้ผู้ใดผู้หนึ่งดำเนินการได้หรือไม่ ซึ่งเป็นปัญหาข้อกฎหมายสำคัญ มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงได้ขอหารือปัญหาดังกล่าวต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว พร้อมทั้งฟังคำชี้แจงของผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย(สำนักงานปลัดทบวงและมหาวิทยาลัยศิลปากร) แล้ว เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ.๒๕๓๐ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ในการอนุมัติให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตร ซึ่งเป็นอำนาจและหน้าที่โดยเฉพาะของสภามหาวิทยาลัย และไม่มีบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ.๒๕๓๐ กำหนดให้สภามหาวิทยาลัยมอบอำนาจดังกล่าวให้แก่นายกสภามหาวิทยาลัยได้ ดังนั้น สภามหาวิทยาลัยจึงไม่อาจมอบอำนาจในการอนุมัติปริญญาให้แก่นายกสภามหาวิทยาลัยได้ไม่ว่าจะโดยมีเงื่อนไขประการใดหรือไม่ก็ตาม

(๖) สภามหาวิทยาลัยมีหน้าที่เสนอเรื่องเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและถอดถอนนายกสภามหาวิทยาลัยกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิ อธิการบดี ศาสตราจารย์และศาสตราจารย์พิเศษตามมาตรา ๑๘ (๘)

เรื่องเสร็จที่ ๑๕๖๖/๒๕๕๕ (ฉบับย่อ) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) สภามหาวิทยาลัยได้มี**มติให้ถอดถอนอธิการบดี** โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) และมี**คำสั่งให้ถอดถอน**ในวันเดียวกันนั้น ดังนั้น อธิการบดีจึงพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่สภามหาวิทยาลัยมีมติให้ออกจากตำแหน่ง และเมื่อสภามหาวิทยาลัยได้มีมติให้ถอดถอนอธิการบดีแล้ว **สภามหาวิทยาลัยมีหน้าที่ต้องดำเนินการเสนอการถอดถอนอธิการบดีเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ต่อไป**

(๗) สภามหาวิทยาลัยปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มิได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะตามมาตรา ๑๘ (๑๗)

เรื่องเสร็จที่ ๗๐๒/๒๕๕๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา **คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘)** เห็นว่า เมื่อมหาวิทยาลัยไม่มีข้อบังคับเกี่ยวกับการอนุมัติให้อธิการบดีซึ่งมิได้เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาและมิได้เป็นพนักงานมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเดินทางไปราชการต่างประเทศ **สภามหาวิทยาลัย ซึ่งมี**

อำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย และมีอำนาจในการพิจารณาการแต่งตั้งและถอดถอนอธิการบดีตามมาตรา ๑๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. ๒๕๒๑ (บัญญัติไว้ทำนองเดียวกับมาตรา ๑๘(๘) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗) **รวมทั้งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มิได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะตามมาตรา ๑๕ (๑๐)** แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. ๒๕๒๑ (บัญญัติไว้ทำนองเดียวกับมาตรา ๑๘(๑๗) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗) สภามหาวิทยาลัย จึงเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการเดินทางไปราชการต่างประเทศของอธิการบดีซึ่งมิได้เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาและมิได้เป็นพนักงานมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยฯ เป็นรายกรณีไป หรือสภามหาวิทยาลัยอาจดำเนินการออกข้อบังคับเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการอนุมัติให้อธิการบดีซึ่งมิได้เป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาและมิได้เป็นพนักงานมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยฯ เดินทางไปราชการต่างประเทศต่อไปก็ได้

การประชุมสภามหาวิทยาลัย

มาตรา ๑๙ การประชุมสภามหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

(๑) หลักเกณฑ์การพิจารณาองค์ประกอบและองค์ประชุมของสภามหาวิทยาลัย

องค์ประกอบของคณะกรรมการ (สภามหาวิทยาลัย) มีความสมบูรณ์ที่จะพิจารณาเรื่องใดได้หรือไม่นั้น ต้องพิจารณาว่า **มีกรรมการครบถ้วนตามกลุ่มและจำนวนที่กฎหมายกำหนดหรือไม่**

การที่จะถือว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการ**ไม่ครบถ้วน** จะเป็นกรณีที่กรรมการในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งพ้นจากตำแหน่งทั้งหมด กรรมการที่เหลืออยู่จึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการได้ (เรื่องเสร็จที่ ๒๘๔/๒๕๕๓) เว้นเสียแต่ว่าระหว่างดำเนินงานของคณะกรรมการฯ มีตำแหน่งกรรมการบางประเภทว่างลงแล้ว และมีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการฯ ประกอบไปด้วยกรรมการที่เหลืออยู่ คณะกรรมการฯ จึงจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แม้จะไม่ครบองค์ประกอบตามกฎหมายก็ตาม (เรื่องเสร็จที่ ๘๓๗/๒๕๔๗)

กรณี**ตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร** และ **กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่ง**

เลือกจากคณาจารย์ประจำ ได้ว่างลง แต่ยังคงมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกลุ่มนั้น ๆ เหลืออยู่ **มิได้ขาดจำนวนไปเสียทั้งหมด จึงต้องถือว่ายังคงมีองค์ประกอบของกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกลุ่มนี้อยู่**

กรณีนายกสภามหาวิทยาลัยลาออก **มีอุปนายกสภามหาวิทยาลัยปฏิบัติหน้าที่แทนตามบทบัญญัติของกฎหมายแล้ว**

กรณี**ตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง** เช่น อธิการบดีถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง หรือประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการถูกลงโทษทางวินัยอย่างร้ายปลดออกจากราชการนั้น **เนื่องจากเป็นการกำหนดที่มาจากการดำรงตำแหน่ง** แม้ว่าใน**ขณะนั้นจะมีผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่หรือไม่ก็ตาม แต่ตำแหน่งก็ยังคงมีอยู่** จึงไม่มีผลให้ขาดองค์ประกอบในส่วนนี้แต่อย่างใด (เรื่องเสร็จที่ ๑๓๑๕/๒๕๕๖)

เรื่องเสร็จที่ ๑๓๑๕/๒๕๕๖ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) พิจารณาแล้วมีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๑)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยออกเป็นห้ากลุ่ม คือ นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหาร กรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยภายหลังจากที่ได้มีการแต่งตั้งกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีชุดปัจจุบันให้ดำรงตำแหน่งโดยครบถ้วนแล้ว ปรากฏว่ามีตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยบางตำแหน่งว่างลงซึ่งอาจมีผลทำให้องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยขาดความสมบูรณ์ โดยในกรณีของนายกสภามหาวิทยาลัย มีอุปนายกสภามหาวิทยาลัยปฏิบัติหน้าที่แทนตามบทบัญญัติของกฎหมายแล้ว ส่วนตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่งนั้น เนื่องจากเป็นการกำหนดที่มาจากการดำรงตำแหน่ง แม้ว่าในขณะนั้นจะมีผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่หรือไม่ก็ตาม แต่ตำแหน่งก็ยังคงมีอยู่ จึงไม่มีผลให้ขาดองค์ประกอบในส่วนนี้แต่อย่างใด และสำหรับกรณีที่ตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งบริหารและกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำได้ว่างลง แต่ยังคงมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยในกลุ่มนั้น ๆ เหลืออยู่ มิได้ขาดจำนวนไปเสียทั้งหมด กรณีจึงต้องถือว่ายังคงมีองค์ประกอบของกรรมการสภามหาวิทยาลัย

ในกลุ่มนี้อยู่ ดังนั้น ในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๑)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ สภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีจึงมีองค์ประกอบครบถ้วนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ

ประเด็นที่สอง องค์ประชุมของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๑)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ เห็นว่า การพิจารณาองค์ประชุมของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีจะต้องพิจารณาตามความในมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ ที่บัญญัติให้การประชุมสภามหาวิทยาลัยเป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ซึ่งข้อ ๑๑ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ว่าด้วยการประชุมสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดว่าในการประชุมต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม โดยเมื่อพิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ แล้ว เห็นได้ว่า สภามหาวิทยาลัยจะต้องมีจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยทั้งสิ้น ๒๓ คน แต่ต่อมาจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยลดลงเนื่องจากนายกสภามหาวิทยาลัยลาออก อธิการบดีพ้นจากตำแหน่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยเสียชีวิต ๑ คน และถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรงปลดออกจากราชการอีก ๓ คน ซึ่งเมื่อพิจารณาความในมาตรา ๑๗ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ ที่กำหนดให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่และให้มีอำนาจและปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๘ ต่อไปได้แล้ว จึงเห็นว่า ในขณะนั้นสภามหาวิทยาลัยประกอบไปด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวน ๑๗ คน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ครั้งที่ พิเศษ (๑)/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยมาประชุมทั้งสิ้น ๑๑ คน จึงเป็นกรณีที่มีกรรมการสภามหาวิทยาลัยมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยทั้งหมดเท่าที่มีอยู่แล้ว ดังนั้น องค์ประชุมของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๖ จึงเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

(๒) กรณีกรรมการสภามหาวิทยาลัยลาออกในที่ประชุม โดยในขณะเริ่มต้นการประชุมสภามหาวิทยาลัยมีองค์ประกอบครบถ้วน การประชุมครั้งนั้น สภามหาวิทยาลัยจึงมีองค์ประกอบครบถ้วน

ในการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏจอมบึง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ ได้บรรจุเรื่องการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเอาไว้ในวาระที่

๕.๓ แต่ก่อนที่จะได้พิจารณาวาระดังกล่าวนั้น ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๑๖ (๒) ได้ขอลาออกจากตำแหน่งประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย โดยให้มีผลหลังจากเสร็จสิ้นการพิจารณาตามระเบียบวาระที่ ๕.๒ ทำให้ในการพิจารณาวาระที่ ๕.๓ นั้น เมื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้ออกจากห้องประชุมเพื่อให้นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการตาม (๒) (๓) และ (๔) พิจารณาตามความใน (๕) แล้ว คงเหลือกรรมการอยู่ ๑๑ คน **กรณีมีปัญหาว่าการพิจารณาในวาระที่ ๕.๓ นั้น เป็นการพิจารณาโดยคณะกรรมการที่ไม่ครบองค์ประกอบ และไม่ครบองค์ประชุมหรือไม่**

เรื่องเสร็จที่ ๑๐๖๓/๒๕๕๕ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) การพิจารณาเรื่ององค์ประกอบจะต้องพิจารณาตั้งแต่เริ่มต้นการประชุม เพราะเป็นการพิจารณาถึงความสมบูรณ์ขององค์กรกลุ่มนั้น ส่วนองค์ประชุมจะพิจารณาต่อเมื่อองค์กรกลุ่มนั้นมีองค์ประกอบครบถ้วนแล้วเท่านั้น ตามข้อหารือจะเห็นว่ามีการประชุมของกรรมการสองคณะในการประชุมคราวเดียวกัน กล่าวคือ การประชุมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏ และการประชุมของนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยราชภัฏผู้ซึ่งมีอำนาจให้คำแนะนำตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๖ (๕) ซึ่งจากข้อเท็จจริง มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงได้จัดการประชุมเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไปในคราวเดียวกันกับการประชุมสภามหาวิทยาลัย โดยกำหนดเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องหนึ่งในวาระการพิจารณา และจัดให้มีการลงลายมือชื่อกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้เข้าร่วมประชุมเพียงครั้งเดียวเมื่อเริ่มต้นการประชุม โดยเมื่อถึงวาระที่พิจารณาเรื่องดังกล่าว กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิได้ออกจากห้องประชุมเพื่อให้กรรมการที่เหลือพิจารณาต่อไป จึงเห็นได้ว่าการประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องตามวาระที่ ๕.๓ เป็นการประชุมในคราวเดียวกันกับการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ จึงต้องถือว่าเป็นการประชุมทั้งสองคณะที่เริ่มต้นพร้อมกัน และเลิกเมื่อการประชุมของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงเสร็จสิ้น

ด้วยเหตุดังกล่าว เมื่อในขณะเริ่มต้นการประชุม องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยและองค์กรกลุ่มผู้มีอำนาจในการพิจารณาเรื่องตามวาระที่ ๕.๓ นั้น ครบองค์ประกอบตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว กรณีจึงถือได้ว่าการประชุมครั้งดังกล่าวมีองค์ประกอบครบถ้วน สำหรับประเด็นเรื่ององค์ประชุมในการพิจารณาวาระที่ ๕.๓ นั้น มาตรา ๑๖ (๕) ได้บัญญัติไว้ชัดเจนแล้วว่าเฉพาะนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๒) (๓) และ (๔) เท่านั้นที่เป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาให้

คำแนะนำ กรรมการที่มีอำนาจพิจารณาในวาระที่ ๕.๓ จึงมีเพียง ๑๒ คน มิใช่ ๒๓ คน และด้วยเหตุที่กฎหมายมิได้บัญญัติเรื่ององค์ประชุมในกรณีดังกล่าวไว้เป็นพิเศษ จึงชอบที่จะนำหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งกำหนดให้ต้องมีองค์ประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งมาใช้บังคับ ดังนี้ เมื่อการประชุมวาระดังกล่าวมีผู้ซึ่งมีอำนาจในการพิจารณาเข้าร่วมการประชุมเป็นจำนวนถึง ๑๑ คนจากจำนวนผู้มีอำนาจในการพิจารณาทั้งสิ้น ๑๒ คน การประชุมวาระดังกล่าวจึงครบองค์ประชุมแล้ว

องค์ประกอบของสภาวิชาการ

มาตรา ๒๐ ให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีสภาวิชาการประกอบด้วย

(๑) ประธานสภาวิชาการ ได้แก่ อธิการบดี

(๒) กรรมการสภาวิชาการที่คณาจารย์ประจำเลือกจากผู้บริหารหรือคณาจารย์ประจำคณะคณะละหนึ่งคน

(๓) กรรมการสภาวิชาการซึ่งแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิจากบุคคลภายนอกมีจำนวนเท่ากับบุคคลตาม (๒)

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกกรรมการสภาวิชาการตาม (๒) และ (๓) ตลอดจนการประชุมและการดำเนินงานของสภาวิชาการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ให้สภาวิชาการแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการสภาวิชาการโดยคำแนะนำของอธิการบดี

วาระการดำรงตำแหน่ง

มาตรา ๒๑ กรรมการสภาวิชาการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

การพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระในวรรคหนึ่งแล้ว กรรมการสภาวิชาการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติของการเป็นประธานสภาวิชาการหรือกรรมการสภาวิชาการ

(๔) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๕) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๖) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

ในกรณีที่กรรมการสภาวิชาการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระและได้มีการดำเนินการให้ผู้ใดดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่าเก้าสิบวัน จะไม่ดำเนินการเพื่อให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้ ให้สภาวิชาการประกอบด้วยกรรมการสภาวิชาการเท่าที่มีอยู่มีอำนาจและปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๒ ต่อไปได้

ในกรณีที่กรรมการสภาวิชาการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังมิได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งกรรมการสภาวิชาการใหม่ ให้กรรมการสภาวิชาการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการสภาวิชาการขึ้นใหม่แล้ว

อำนาจและหน้าที่ของสภาวิชาการ

มาตรา ๒๒ สภาวิชาการมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) พิจารณาเสนอวิสัยทัศน์ กำหนดนโยบายวิชาการและหลักสูตรการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัย

(๒) พิจารณาเสนอดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยการสอน การประเมินผลการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา

(๓) พิจารณาเสนอการให้ปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญาและประกาศนียบัตร

(๔) พิจารณาเสนอการจัดตั้ง ยุบรวม และการยุบเลิก

คณะ สถาบัน สำนัก ศูนย์ ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ รวมทั้งการเสนอแบ่งส่วนราชการหรือส่วนงานในหน่วยงานดังกล่าว

(๕) พิจารณาเสนอการรับสถาบันวิชาการชั้นสูงหรือสถาบันวิจัยอื่นเข้าสมทบในมหาวิทยาลัย

(๖) พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และผู้ช่วยศาสตราจารย์

(๗) พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการแต่งตั้งและถอดถอนศาสตราจารย์พิเศษ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์พิเศษ

(๘) แสวงหาวิธีการที่จะทำให้การศึกษา การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม การปรับปรุง การถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี การทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การพัฒนาท้องถิ่น การผลิตและส่งเสริมวิทยฐานะครู การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติให้เจริญยิ่งขึ้น

(๙) เสนอแนะแนวทางการประสานงาน การระดมสรรพกำลังเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น การทำข้อตกลงระหว่างมหาวิทยาลัยในความร่วมมือทางวิชาการ ประสานการใช้บุคลากร ทรัพยากรและความชำนาญร่วมกันในการปฏิบัติหน้าที่ของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

(๑๐) พิจารณาให้ความเห็นต่อสภามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย

(๑๑) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลงานด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย

(๑๒) ให้คำปรึกษาแก่อธิการบดีและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่สภามหาวิทยาลัยหรืออธิการบดีมอบหมาย

(๑๓) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือ

บุคคลหนึ่งบุคคลใดเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสภาวิชาการ

องค์ประกอบของสภาคณาจารย์และข้าราชการ

มาตรา ๒๓ ให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีสภาคณาจารย์และข้าราชการ ประกอบด้วยประธานสภาและกรรมการสภาซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำ และข้าราชการของมหาวิทยาลัย

วิธีการได้มาซึ่งกรรมการ

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของประธานสภาและกรรมการสภาตามวรรคหนึ่ง ตลอดจนการประชุมของสภาคณาจารย์และข้าราชการและการเรียกประชุมคณาจารย์และข้าราชการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

(๑) **คำว่า *"คณาจารย์ประจำและข้าราชการ"* ไม่มีความหมายรวมถึงพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา (สายสนับสนุน)**

เรื่องเสร็จที่ ๑๘๘๔/๒๕๕๘ คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมกรรมการกฤษฎีการ่วม คณะที่ ๒ และคณะที่ ๘) สรุปความได้ว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติมิให้มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการรับข้าราชการเพิ่ม เพื่อรองรับการดำเนินการเตรียมเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หากมีการเกษียณอายุให้ยุบเลิกตำแหน่งและให้จ้างเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยแทน ทำให้ปัจจุบันผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานที่เป็นข้าราชการมหาวิทยาลัยมีจำนวนลดลงในขณะที่พนักงานมหาวิทยาลัยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และส่งผลให้พนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งมีเป็นจำนวนมากไม่สามารถมีส่วนร่วมในการประชุมหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการของมหาวิทยาลัยและการพัฒนามหาวิทยาลัย รวมถึงการเป็นตัวแทนของพนักงานมหาวิทยาลัยในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะการสมัครเป็นกรรมการในสภาคณาจารย์และข้าราชการ ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งบัญญัติให้ประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ และกรรมการสภาคณาจารย์และข้าราชการ เลือกจากคณาจารย์ประจำและข้าราชการของมหาวิทยาลัย และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีความเห็นว่า ***"คณาจารย์ประจำ"*** หมายถึงบุคลากรของมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอนและทำงานประจำ

อยู่ในมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ ไม่รวมถึงบุคลากรสายสนับสนุนและอาจารย์พิเศษแต่อย่างใด ส่วนคำว่า ***"ข้าราชการ"*** ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ หมายถึงข้าราชการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทุกคนที่มิได้เป็นคณาจารย์ประจำ และมิได้หมายความรวมถึงพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา (สายสนับสนุน) จึงทำให้พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา (สายสนับสนุน) ไม่มีสิทธิในการเป็นประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ หรือกรรมการสภาคณาจารย์และข้าราชการ ตามปัญหาที่ขอหารือมีประเด็นพิจารณาสรุปได้สองประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง คำว่า ***"คณาจารย์ประจำและข้าราชการ"*** ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘(บัญญัติไว้ทำนองเดียวกับมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ผู้เรียบเรียง) หมายความรวมถึงพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา (สายสนับสนุน) ด้วยหรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้นิยามความหมายของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาไว้ ประกอบด้วยคำว่า ***"ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา"*** และคำว่า ***"พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา"*** และโดยที่มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ บัญญัติให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลแต่ละแห่งมีสภาคณาจารย์และข้าราชการ ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำและข้าราชการของมหาวิทยาลัย และมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ บัญญัติให้ คณาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยมีตำแหน่งทางวิชาการ ได้แก่ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์ โดยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนคณาจารย์ประจำตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา และนอกจากการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ประจำตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ แล้ว ในมาตรา ๖๕/๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้พนักงานในสถาบันอุดมศึกษามีสิทธิที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ หรือตำแหน่งอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสภาสถาบันอุดมศึกษาที่ออกตามมาตรา ๖๕/๑ ได้ ซึ่งมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบัน

อุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย ตำแหน่งวิชาการ ตำแหน่งประเภทผู้บริหาร และตำแหน่งประเภททั่วไป ส่วนกรณีตามมาตรา ๖๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่สภาสถาบันอุดมศึกษาในการออกข้อบังคับเพื่อใช้กับการบริหารงานบุคคลของพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา

เมื่อพิจารณาความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่กำหนดให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลแต่ละแห่งมีสภาคณาจารย์และข้าราชการ ประกอบด้วย ประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ และกรรมการสภาคณาจารย์และข้าราชการ ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำและข้าราชการของมหาวิทยาลัย เห็นได้ว่า บุคคลซึ่งมีสิทธิที่จะได้รับเลือกให้เป็นประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ หรือกรรมการสภาคณาจารย์และข้าราชการ นั้น ประกอบด้วยบุคคลสองกลุ่ม ได้แก่ คณาจารย์ประจำและข้าราชการของมหาวิทยาลัย

โดยที่พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ไม่ได้นิยามความหมายคำว่าคณาจารย์ประจำไว้เป็นการเฉพาะ แต่ได้กำหนดให้คณาจารย์ประจำมีตำแหน่งทางวิชาการตามมาตรา ๔๙ (บัญญัติไว้ทำนองเดียวกับ มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้) ได้แก่ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์ และโดยที่มาตรา ๖๕/๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้พนักงานในสถาบันอุดมศึกษามีสิทธิที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ หรือตำแหน่งอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสภาสถาบันอุดมศึกษาที่ออกตามมาตรา ๖๕/๑ ได้ และเมื่อพิจารณามาตรา ๑๘ (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดตำแหน่งวิชาการซึ่งทำหน้าที่สอนและวิจัย ได้แก่ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ และตำแหน่งอื่นตามที่ ก.พ.อ. กำหนด จะเห็นได้ว่า ตำแหน่งทางวิชาการซึ่งพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาอาจได้รับการแต่งตั้งนั้น มีความสอดคล้องกับการกำหนดตำแหน่งทาง

วิชาการของคณาจารย์ประจำตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ด้วยเหตุนี้ พนักงานในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งทำหน้าที่สอนและวิจัยประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยจึงสามารถดำรงตำแหน่งทางวิชาการตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ และถือเป็น ***"คณาจารย์ประจำ"*** รวมทั้งมีสิทธิในการเป็นประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ หรือกรรมการสภาคณาจารย์และข้าราชการตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ด้วย อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยวินิจฉัยปัญหาทำนองเดียวกันนี้แล้วตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสร็จที่ ๘๖๙/๒๕๕๒ และบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องเสร็จที่ ๑๕๑/๒๕๔๙ ว่า ***"คณาจารย์ประจำ"*** หมายถึงบุคลากรของมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอนและทำงานประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยเป็นสำคัญ ไม่รวมถึงบุคลากรสายสนับสนุนและอาจารย์พิเศษแต่อย่างใด ดังนั้น พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา (สายสนับสนุน) จึงไม่อยู่ในความหมายของคณาจารย์ประจำตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในส่วนนี้จึงถูกต้องแล้ว

ประเด็นที่จะต้องพิจารณาต่อไป จึงมีอยู่ว่า คำว่า ***"ข้าราชการ"*** ที่อยู่ในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มีความหมายรวมถึงพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา (สายสนับสนุน) หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ไม่ได้นิยามความหมายของคำว่าข้าราชการไว้ ในการพิจารณาความหมายของคำว่าข้าราชการที่ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องพิจารณาจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐไว้ โดยเมื่อพิจารณาความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดบทนิยามคำว่า ***"ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา"*** ไว้ ให้หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้รับราชการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือนในสถาบันอุดมศึกษา และได้กำหนดบทนิยามคำว่า ***"พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา"*** ให้หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการจ้างตามสัญญาจ้างให้ทำงานในสถาบันอุดมศึกษา โดยได้รับค่าจ้างหรือ

ค่าตอบแทนจากเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของสถาบันอุดมศึกษา เห็นได้ว่าข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาต้องเป็นบุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งให้รับราชการ ในขณะที่พนักงานในสถาบันอุดมศึกษาเป็นบุคคลซึ่งได้รับการจ้างตามสัญญาจ้างให้ทำงานในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจ้างให้ปฏิบัติหน้าที่สอน วิจัย หรือสนับสนุนงานของมหาวิทยาลัยในด้านหนึ่งด้านใดก็ตาม สถานะของข้าราชการของมหาวิทยาลัยจึงเป็นสถานะที่แตกต่างจากพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาและไม่มีความหมายรวมถึงพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา (สายสนับสนุน) จึงไม่อยู่ในความหมายของข้าราชการของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงถูกต้องแล้ว

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คำว่า ***"คณาจารย์ประจำและข้าราชการ"*** ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงไม่มีความหมายรวมถึงพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา (สายสนับสนุน) แต่อย่างใด

ประเด็นที่สอง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานสามารถออกข้อบังคับกำหนดคุณสมบัติของประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ และกรรมการสภาคณาจารย์และข้าราชการ ให้หมายความรวมถึงพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา (สายสนับสนุน) ได้หรือไม่

เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า คำว่า ***"คณาจารย์ประจำและข้าราชการ"*** ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ไม่มีความหมายรวมถึงพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา (สายสนับสนุน) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานจึงไม่สามารถออกข้อบังคับกำหนดคุณสมบัติของประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ และกรรมการสภาคณาจารย์และข้าราชการ ให้หมายความรวมถึงพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา (สายสนับสนุน) ได้

(๒) ข้อบังคับมหาวิทยาลัย ไม่สอดคล้องกับมาตรา ๒๓ การดำเนินการในการเลือกประธานและกรรมการสภาคณาจารย์และข้าราชการตามข้อบังคับดังกล่าว จึงเป็นการไม่ชอบ

กำหนดคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งประธานและกรรมการสภาคณาจารย์และข้าราชการเฉพาะบุคคลที่ต้องเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบัน อุดมศึกษาเท่านั้น จึงไม่สอดคล้องกับมาตรา ๒๓ และการดำเนินการในการเลือกประธานและกรรมการสภาคณาจารย์และข้าราชการตามข้อบังคับดังกล่าว จึงเป็นการไม่ชอบ

เรื่องเสร็จที่ ๘๖๙/๒๕๕๒ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕)

ประเด็นที่หนึ่ง มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้บัญญัติตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยไว้ รวมทั้งบัญญัติให้คุณสมบัติเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา และโดยที่มาตรา ๖๕/๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้พนักงานในสถาบันอุดมศึกษามีสิทธิที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ประจำตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ ด้วยเหตุนี้พนักงานมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอนและทำงานประจำอยู่ในมหาวิทยาลัย จึงสามารถดำรงตำแหน่งทางวิชาการตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ และถือเป็น ***"คณาจารย์ประจำ"*** ของมหาวิทยาลัยด้วย และย่อมมีสิทธิสมัครและเลือกประธานและกรรมการสภาคณาจารย์และข้าราชการได้เช่นเดียวกับข้าราชการที่เป็นคณาจารย์ประจำ ดังนั้น การที่ข้อบังคับดังกล่าวกำหนดคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งประธานและกรรมการสภาคณาจารย์และข้าราชการเฉพาะบุคคลที่ต้องเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาเท่านั้น จึงไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗

ประเด็นที่สอง เมื่อข้อบังคับดังกล่าวไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ การดำเนินการเลือกสภาคณาจารย์โดยอาศัยอำนาจตามข้อบังคับจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิต้องแก้ไขข้อบังคับและดำเนินการเลือกสภาคณาจารย์และข้าราชการเสียใหม่ แต่การพ้นจากตำแหน่งของสภาคณาจารย์และข้าราชการย่อมไม่กระทบกระเทือนถึงการดำเนินการใดที่ได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

หน้าที่ของสภาคณาจารย์และข้าราชการ

มาตรา ๒๔ สภาคณาจารย์และข้าราชการมีหน้าที่ ดังนี้

(๑) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในกิจการของมหาวิทยาลัยและการพัฒนามหาวิทยาลัยต่ออธิการบดีหรือสภามหาวิทยาลัย

(๒) แสวงหาแนวทางร่วมกันเพื่อส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของคณาจารย์และข้าราชการในการปฏิบัติหน้าที่ตาม

จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

(๓) พิทักษ์ผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัยและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิการบดีหรือสภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

(๔) เรียกประชุมคณาจารย์และข้าราชการเพื่อพิจารณากิจกรรมของมหาวิทยาลัยและนำเสนอความคิดเห็นต่อสภามหาวิทยาลัย

การปฏิบัติหน้าที่ของสภาคณาจารย์และข้าราชการถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการและการดำเนินการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบย่อมได้รับความคุ้มครองและไม่เป็นเหตุในการดำเนินการทางวินัย

คณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๕ ให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย คณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการ ประธานสภานักศึกษา นายกองค์การนักศึกษา และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหนึ่งซึ่งสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กฎหมาย การงบประมาณและการเงิน การบริหารงานบุคคล การปกครองส่วนท้องถิ่น การศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม และด้านอื่น ๆ ตามที่สภามหาวิทยาลัยเห็นสมควร ในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งจากบุคคลในเขตพื้นที่บริการการศึกษาของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง

องค์ประกอบและวิธีการได้มาซึ่งกรรมการ

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ตลอดจนการประชุม วิธีการดำเนินงานของคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

หน้าที่ของคณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย

มาตรา ๒๖ คณะกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ ดังนี้

(๑) ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่มหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

(๒) เสนอความเห็นเกี่ยวกับนโยบายและแผนพัฒนาการจัดการอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

(๓) ส่งเสริมให้มีทุนการศึกษาแก่นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้มีโอกาสศึกษาในมหาวิทยาลัยอันเป็นการสนับสนุนความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

(๔) ส่งเสริม สนับสนุนการสร้างสัมพันธภาพและการเรียนรู้ระหว่างมหาวิทยาลัยกับประชาชน

อธิการบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด

มาตรา ๒๗ ให้มีอธิการบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดและรับผิดชอบการบริหารงานของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง และจะให้มีรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดี หรือจะมีทั้งรองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยแต่ละแห่งกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในมหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เป็นกระทรวง ทบวง กรม และมีอำนาจในการบริหารกิจการทรัพย์สินและบุคลากร จึงเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้

เรื่องเสร็จที่ ๙๒๓/๒๕๔๗ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การอุดมศึกษาตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ มหาวิทยาลัยราชภัฏจึงมีอำนาจบริหารกิจการ ทรัพย์สิน และบุคลากรของตนเองได้ ด้วยเหตุผลเดียวกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันซึ่งเดิมสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งในขณะนี้มหาวิทยาลัยหรือสถาบันดังกล่าวเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งมีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนกลางและอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. /๒๕๓๙ ดังนั้น เมื่อพนักงานหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัยราชภัฏกระทำละเมิดก่อให้เกิดความเสียหาย อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในมหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เป็นกระทรวง ทบวง กรม และมีอำนาจในการบริหารกิจการทรัพย์สินและบุคลากร จึงเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อ ๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้

การดำรงตำแหน่งอธิการบดี

มาตรา ๒๘ อธิการบดีนั้น จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง โดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัยจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๙

หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา และคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี

หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา และคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย โดยกระบวนการสรรหาซึ่งต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ และคุณสมบัติเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัย และเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคลากรของมหาวิทยาลัยและบุคคลในท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการของมหาวิทยาลัย

(๒) กระบวนการสรรหาจะต้องเน้นเรื่องการมีส่วนร่วมของบุคลากรของมหาวิทยาลัยและบุคคลในท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการของมหาวิทยาลัย

(๑) กรรมการสรรหาอธิการบดี สามารถออกเสียงลงคะแนนคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นอธิการบดี ในชั้นการพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยได้

เรื่องเสร็จที่ ๗๘๑/๒๕๕๙ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา **คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมร่วมคณะที่ ๑ และคณะที่ ๑๐)** ... เมื่อพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๓๑ บัญญัติให้มีคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในกระบวนการพิจารณาคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติสองคณะ ได้แก่ คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติซึ่งเป็นผู้คัดเลือกเพื่อแต่งตั้งเลขาธิการฯ (เทียบได้กับ สภามหาวิทยาลัย ผู้เรียบเรียง) และคณะกรรมการสรรหา(เทียบได้กับ คณะกรรมการสรรหาอธิการบดี ผู้เรียบเรียง) ซึ่งทำหน้าที่สรรหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เหมาะสม จึงต้องถือว่า<u>คณะกรรมการทั้งสองคณะแบ่งหน้าที่กันทำงานในกระบวนการพิจารณาคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งเลขาธิการฯ มิใช่เป็นไปในลักษณะที่องค์กรหนึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบและทบทวนการออกคำสั่งทางปกครองขององค์กรหนึ่ง ซึ่งเจ้าหน้าที่คนเดียวกันจะมีส่วนร่วมทั้งสองคณะไม่ได้</u> ประกอบกับมาตรา ๓๑ วรรคห้า บัญญัติให้กรรมการสรรหาไม่มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเป็นเลขาธิการฯ เท่านั้น โดยไม่มีบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาฯ ที่บัญญัติให้คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจะต้องแต่งตั้งเลขาธิการฯ ตามรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาเสนอ หรือบัญญัติห้ามกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสรรหา (กลับกัน ข้อบังคับมหาวิทยาลัยจะกำหนดให้กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นประธาน/กรรมการในคณะสรรหา ผู้เรียบเรียง) หรือบัญญัติห้ามกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติซึ่งเป็นคณะกรรมการสรรหาเข้าร่วมประชุมพิจารณาคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ดังนั้น นาย ก. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณในคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติซึ่งเป็นกรรมการสรรหาด้วย จึงสามารถออกเสียงลงคะแนนคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นเลขาธิการฯ ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้ (ศุภวัฒน์ สิงห์สุวงษ์ปัญหาความเป็นกลางของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนร่วมพิจารณาทางปกครองในหลายขั้นตอน www.krisdika.go.th (กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐)

(๒) การสรรหาอธิการบดี

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๗๘/๒๕๕๓ พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ (คณะกรรมการสรรหาอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) ได้ดำเนินการรวบรวมรายชื่อที่หน่วยงานต่างๆ ในระดับคณะ สถาบันและหน่วยงานที่เทียบเท่าเสนอเพื่อเข้ารับการสรรหาให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี รวมทั้งได้เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารและมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ทั้งภายในและภายนอก

มหาวิทยาลัยสมัครเข้ารับการสรรหาด้วย ในชั้นต้นมีผู้ได้รับการเสนอชื่อและผู้สมัครจำนวน ๑๑ คน แต่มีผู้สมัครส่งประวัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เพื่อคัดเลือก ๕ คนได้แก่ (๑) รองศาสตราจารย์ ดร.ธ. (๒) ผู้ฟ้องคดี (๓) ดร.ส. (๔) ผู้ร้องสอด และ (๕) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ป. ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้รวบรวมรายชื่อพร้อมประวัติ และข้อมูลของผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเพื่อกลั่นกรองให้เหลือ ๓ คน **โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้จัดให้ผู้สมัครแถลงนโยบายเพื่อแสดงวิสัยทัศน์รวมทั้งจัดให้มีการลงคะแนนหยั่งเสียง**จากบุคลากรของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) ผลการสรรหาปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้คัดเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดี ๓ คน ตามลำดับตัวอักษร ได้แก่ ผู้ฟ้องคดี รศ. ดร.ธ..และผู้ร้องสอด เสนอผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) เพื่อพิจารณาต่อไป เห็นว่าข้อบังคับว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาผู้ที่สมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดี พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดขั้นตอนและวิธีการเพื่อเป็นแนวทางให้คณะกรรมการสรรหาถือปฏิบัติในการดำเนินการสรรหาและกลั่นกรองหาผู้สมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดี ซึ่ง**ตามข้อ ๘ ให้อำนาจผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในการดำเนินการอื่นใดที่ไม่ได้ระบุไว้ในข้อบังคับและไม่ขัดต่อข้อบังคับ** เพื่อให้สามารถพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่เหมาะสมที่สุดให้เหลือจำนวน ๓ คน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จัดให้ผู้สมัครเข้ารับการสรรหาทุกคนได้แถลงนโยบายเพื่อแสดงวิสัยทัศน์ต่อที่ประชุมข้าราชการของมหาวิทยาลัย และมีการถ่ายทอดสัญญาณไปทั่วมหาวิทยาลัย ทำให้สามารถเปรียบเทียบแนวความคิดและนโยบายในการบริหารของผู้เข้ารับการสรรหาแต่ละคนว่าผู้สมัครคนใดมีความเหมาะสมที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อคัดเลือกเป็นอธิการบดีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) **ส่วนการจัดให้มีการลงคะแนนเพื่อหยั่งเสียงโดยบุคลากรของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความนิยมของผู้สมัครแต่ละคน ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้การพิจารณากลั่นกรองผู้เข้ารับการสรรหาทั้ง ๕ คนได้เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการใช้อำนาจตามเจตนารมณ์ของข้อบังคับว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาอธิการบดี พ.ศ. ๒๕๔๕ การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว** เมื่อผู้ฟ้องคดี เป็นผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ให้เข้ารับการสรรหาผู้สมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดีในครั้งนี้ด้วย จึงถือไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดี เป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายจากการดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ผู้ฟ้องคดี จึงไม่เป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีขอให้เพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งปัญหา

เกี่ยวกับเงื่อนไขการฟ้องคดีนี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ไม่มีคู่กรณีฝ่ายใดยกขึ้นว่ากล่าวในชั้นอุทธรณ์ ศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจยกปัญหาขึ้นวินิจฉัยแล้วพิพากษาหรือมีคำสั่งได้ตามข้อ ๙๒ ประกอบกับข้อ ๑๑๖ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ กรณีจึงไม่จำต้องวินิจฉัยข้อโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีในประเด็นดังกล่าว

คดีจึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเพียงประเด็นเดียวว่า มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๙ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นสถานศึกษาวิจัย มีสภาพเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์ ... โดยมีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ทำหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไป รวมทั้งมีอำนาจพิจารณาเสนอเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอธิการบดี ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าในการประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๙ เพื่อสรรหาอธิการบดี มีกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เข้าร่วมประชุมจำนวน ๒๙ คน จากจำนวนทั้งสิ้น ๓๓ คน มีการกำหนดให้ผู้สมัครเข้ารับการสรรหาแสดงวิสัยทัศน์ต่อที่ประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ คนละ ๓๐ นาที และตอบข้อซักถามของกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ คนละ ๒๐ นาที ตามลำดับการจับฉลาก และได้มีการลงคะแนนเสียงเป็นการลับ ซึ่งผลปรากฏว่าผู้ร้องสอด ได้ ๑๙ เสียง ผู้ฟ้องคดีได้ ๑๐ เสียง รศ.ดร.ธ. ไม่ได้เสียง เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีอำนาจกำหนดระเบียบในการประชุม และกรรมการแต่ละคนมีดุลพินิจอิสระในการคัดเลือกบุคคลที่เห็นว่าเหมาะสมที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นอธิการบดี และการกำหนดให้ลงคะแนนเสียงเป็นการลับเป็นวิธีที่ทำให้กรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระยิ่งกว่าการลงคะแนนเสียงโดยเปิดเผย การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงเป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาอธิการบดี พ.ศ. ๒๕๔๕ แล้ว เมื่อผู้ร้องสอด ได้คะแนน ๑๙ เสียงซึ่งเป็นเสียงข้างมากและไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มาประชุม อีกทั้งไม่ปรากฏว่าการลงมติของกรรมการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ ดังนั้น มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๙ ที่ให้ผู้ร้องสอดได้รับการสรรหาให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงชอบด้วยกฎหมาย อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามและผู้ร้องสอดฟังขึ้น

ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างในคำแก้อุทธรณ์ว่า ผลการหยั่งเสียงปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้รับคะแนนเสียงสูงกว่าผู้ร้องสอดมาก ชี้ให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะได้รับการคัดเลือกเป็นอธิการบดี ดีกว่าผู้ร้อง

สอดทุกด้าน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่นำคะแนนดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาในการสรรหาอธิการบดี จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น เห็นว่า การหยั่งเสียงเป็นการดำเนินการโดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ โดยไม่มีระเบียบหรือกฎเกณฑ์การสรรหาให้ถือผลการหยั่งเสียงเป็นเกณฑ์การตัดสินว่าบุคคลที่ได้รับคะแนนเสียงสูงกว่าจะเป็นผู้ชนะการสรรหา และในการหยั่งเสียงกำหนดให้บุคลากรของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เสนอชื่อผู้ที่เห็นว่าสมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดีจำนวนไม่เกิน ๒ ชื่อ ทำให้บางคนเสนอชื่อผู้สมัครเพียงชื่อเดียว บางคนเสนอ ๒ ชื่อ ผลการนับคะแนนหยั่งเสียงของผู้สมัครแต่ละคนจึงไม่อาจนำผลมาชี้ขาดกันได้ และการได้คะแนนหยั่งเสียงสูงกว่าไม่อาจฟังว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะได้รับการคัดเลือกเป็นอธิการบดี เนื่องจากอธิการบดีเป็นผู้บริหารต้องรับผิดชอบการบริหารงานของมหาวิทยาลัย การคัดเลือกบุคคลที่สมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดีจึงต้องพิจารณาคุณสมบัติทั้งความสามารถในการบริหารงาน ความเป็นผู้นำ การมีวิสัยทัศน์ ความประพฤติตลอดจนความรู้ความสามารถทางวิชาการ มิใช่พิจารณาจากผลคะแนนหยั่งเสียงเพียงอย่างเดียว คำแก้อุทธรณ์ข้อนี้ของผู้ฟ้องคดีจึงฟังไม่ขึ้น ที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๙ และมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๙ ศาลปกครองสูงสุดไม่เห็นพ้องด้วยพิพากษากลับคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นเป็นยกฟ้อง

คุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี

มาตรา ๒๙ อธิการบดีต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง หรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัยหรือสภาสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง หรือดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ รวมทั้งมีคุณสมบัติอื่นและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

วาระการดำรงตำแหน่งอธิการบดี

มาตรา ๓๐ อธิการบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

การพ้นจากตำแหน่งอธิการบดีก่อนครบวาระ

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง อธิการบดีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) สภามหาวิทยาลัยให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ถูกลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะเหตุมีมลทิน หรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง

(๕) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

การให้ออกจากตำแหน่งตาม (๓) ต้องมีคะแนนเสียงลงมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) เป็นเพียงเหตุในการถอดถอนเท่านั้น ส่วนขั้นตอนยังคงต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๘ (๘) ซึ่งบัญญัติไว้ชัดเจนว่า สภามหาวิทยาลัยมีหน้าที่พิจารณาเสนอเรื่องเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและถอดถอนอธิการบดี (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๕๓/๒๕๕๕)

เรื่องเสร็จที่ ๑๐๕๓/๒๕๕๕ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) สำหรับการถอดถอนอธิการบดีตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ นั้น จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงเหตุในการถอดถอนเท่านั้น ส่วนขั้นตอนยังคงต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๘ (๘) ซึ่งบัญญัติไว้ชัดเจนว่า สภามหาวิทยาลัยมีหน้าที่พิจารณาเสนอเรื่องเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งและถอดถอนอธิการบดี

เรื่องเสร็จที่ ๑๕๖๖/๒๕๕๕ (ฉบับย่อ) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) สภามหาวิทยาลัยได้มี**มติให้ถอดถอนอธิการบดี** โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) และมี**คำสั่งให้ถอดถอน**ในวันเดียวกันนั้น ดังนั้น อธิการบดีจึงพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่สภามหาวิทยาลัยมีมติให้ออกจากตำแหน่ง และเมื่อสภามหาวิทยาลัยได้มีมติให้ถอดถอนอธิการบดีแล้ว **สภามหาวิทยาลัยมีหน้าที่ต้องดำเนินการเสนอการถอดถอนอธิการบดีเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ต่อไป**

อำนาจและหน้าที่ของอธิการบดี

มาตรา ๓๑ อธิการบดีมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

(๑) บริหารกิจการของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับของทางราชการและของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ให้สอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

(๒) ควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่และทรัพย์สินอื่นของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับของทางราชการและของมหาวิทยาลัย

(๓) จัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัย และปฏิบัติตามนโยบายและแผนงาน รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

(๔) รักษาระเบียบวินัย จรรยาบรรณ และมารยาทแห่งวิชาชีพของข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย

(๕) เป็นผู้แทนมหาวิทยาลัยในกิจการทั่วไป

(๖) เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยต่อสภามหาวิทยาลัย

(๗) แต่งตั้งและถอดถอนผู้ช่วยอธิการบดี รองคณบดี รองผู้อำนวยการสถาบัน รองผู้อำนวยการสำนัก รองผู้อำนวยการศูนย์ รองหัวหน้าส่วนราชการหรือรองหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และ

อาจารย์พิเศษ

(๘) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของสภาวิชาการ สภาคณาจารย์และข้าราชการ รวมทั้งส่งเสริมกิจการนักศึกษา

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย หรือตามที่สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

การแต่งตั้งรองอธิการบดี

มาตรา ๓๒ ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีโดยคำแนะนำของอธิการบดีจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๙

การแต่งตั้งผู้ช่วยอธิการบดี

อธิการบดีอาจแต่งตั้งผู้ช่วยอธิการบดีจากข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยซึ่งสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอน หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และให้อธิการบดีมีอำนาจถอดถอนผู้ช่วยอธิการบดีได้

การพ้นจากตำแหน่งรองอธิการบดีหรือผู้ช่วยอธิการบดี

เมื่ออธิการบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองอธิการบดีและผู้ช่วยอธิการบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย

(๑) ผู้รักษาราชการแทนอธิการบดี จะเสนอสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง *“ผู้รักษาราชการแทนรองอธิการบดี” หรือ “รองอธิการบดี”* อย่างใดถูกต้อง

มาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ผู้รักษาราชการแทนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน ดังนั้น ผู้รักษาราชการแทนอธิการบดี เป็นผู้มีสิทธิเสนอบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๙ ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ***“รองอธิการบดี”*** ตามมาตรา ๓๒ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๙ และมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง โดยเมื่อผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีพ้นจากตำแหน่ง รองอธิการบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย ตามมาตรา ๓๒ วรรคสาม แต่กรณีจะ

เสนอสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีจากผู้ดำรงตำแหน่งคณบดีหรือผู้อำนวยการ ก็ต้องเสนอแต่งตั้งเป็นผู้รักษาราชการแทนรองอธิการบดี ตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง

(๒) พนักงานมหาวิทยาลัยมีสิทธิที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดีได้

เรื่องเสร็จที่ ๑๒๕/๒๕๕๕ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์สามารถแต่งตั้งบุคลากรประเภทพนักงานมหาวิทยาลัยให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดีตามมาตรา ๓๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ และตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลสำหรับพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ เนื่องจากได้มีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ เพิ่มเติมความในมาตรา ๖๕/๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยบัญญัติให้พนักงานในสถาบันอุดมศึกษามีสิทธิที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ ได้

ผู้รักษาราชการแทนอธิการบดี

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองอธิการบดีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองอธิการบดีหลายคน ให้รองอธิการบดีซึ่งอธิการบดีมอบหมายเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้าอธิการบดีมิได้มอบหมาย ให้รองอธิการบดีซึ่งมีอาวุโสสูงสุดเป็นผู้รักษาราชการแทน

ในกรณีที่ไม่มีผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีตามความในวรรคหนึ่ง หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๙ คนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีแต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

(๑) แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีมาครบหนึ่งร้อยแปดสิบวันแล้วจะแต่งตั้งคนเดิมซ้ำไม่ได้

เรื่องเสร็จที่ ๖๗๐/๒๕๕๓ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘))ผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่งอธิการบดีคนหนึ่งจึงสามารถดำรงตำแหน่งได้เพียงเท่าที่กฎหมายกำหนดระยะเวลาไว้ เพื่อสภามหาวิทยาลัยจะได้ดำเนินการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีต่อไปโดยเร็ว แต่อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ไม่สามารถแต่งตั้งอธิการบดีได้โดยเร็วด้วยเหตุจำเป็นบางประการ จึงทำให้ต้องมีผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีไปพลางก่อนเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของมหาวิทยาลัยให้มีความต่อเนื่องโดยไม่หยุดชะงัก สภามหาวิทยาลัยย่อมมีอำนาจแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีภายหลังจากที่ได้แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีมาครบหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามมาตรา ๓๓ วรรคสองแล้วได้ แต่จะแต่งตั้งคนเดิมซ้ำไม่ได้ เพราะมาตรา ๓๓ วรรคสอง มุ่งประสงค์ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๙ คนหนึ่งรักษาราชการแทนอธิการบดีได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันเท่านั้น ด้วยเหตุนี้การรักษาราชการแทนตามมาตรา ๓๓ วรรคสองจึงมิใช่เป็นการให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งรักษาราชการแทนในตำแหน่งต่อไปอย่างไม่สิ้นสุด เพราะมิเช่นนั้นการรักษาราชการแทนก็จะกลายเป็นเรื่องถาวร ซึ่งจะขัดต่อหลักการรักษาราชการแทน จึงต้องให้บุคคลนั้นรักษาราชการแทนภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดโดยเคร่งครัดและเมื่อครบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว ย่อมไม่อาจแต่งตั้งให้บุคคลนั้นเป็นผู้รักษาราชการแทนต่อไปอีกได้ เช่น สภามหาวิทยาลัยได้มีมติให้ ผศ.ล. เป็นผู้สมควรดำรงตำแหน่งอธิการบดี และมีมติแต่งตั้งให้ ผศ.ล. เป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดี เมื่อครบหนึ่งร้อยแปดสิบวันแล้ว สภามหาวิทยาลัยไม่อาจแต่งตั้งให้ ผศ.ล. เป็นผู้รักษาราชการแทนต่อไปอีกได้

(๒) ข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยหลักเกณฑ์ คุณสมบัติ และวิธีการสรรหาอธิการบดี จะกำหนดให้อธิการบดีที่พ้นจากตำแหน่ง เป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีต่อไปจนกว่าจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอธิการบดีคนใหม่แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เรื่องเสร็จที่ ๑๙๘/๒๕๕๖ บันทึกความเห็นสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) เห็นว่า พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ ได้บัญญัติรองรับเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะในมาตรา ๓๓ วรรคสอง โดยกำหนดให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๙ คนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดี แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จึงเห็นว่าสภามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีไม่อาจกำหนด

หลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวให้แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ ได้ เมื่อความในข้อ ๖ วรรคสอง แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีว่าด้วยหลักเกณฑ์ คุณสมบัติ และวิธีการสรรหาอธิการบดีฯ ในส่วนที่กำหนดให้อธิการบดีที่พ้นจากตำแหน่งเป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีต่อไปจนกว่าจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งอธิการบดีคนใหม่แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน มีลักษณะเป็นการจำกัดตัวบุคคลที่จะเป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีที่พ้นจากตำแหน่งเกินไปกว่าที่มาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทกำหนดไว้ตลอดจนเป็นการจำกัดดุลพินิจในการใช้อำนาจของสภามหาวิทยาลัย และกีดกันบุคคลอื่นซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ มิให้เข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีได้ ความในส่วนดังกล่าวจึงเป็นบทบัญญัติที่เกินไปกว่าที่มาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทได้ให้อำนาจไว้ และขัดแย้งกับมาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน จึงไม่อาจใช้บังคับได้ นอกจากนี้ การที่สภามหาวิทยาลัยจะยกเว้นการใช้บังคับเฉพาะข้อ ๖ วรรคสอง แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีว่าด้วย หลักเกณฑ์ คุณสมบัติ และวิธีการสรรหาอธิการบดีฯ ในส่วนที่ขัดหรือแย้งตามที่ได้ให้ความเห็นดังที่กล่าวข้างต้นแล้ว จึงไม่อาจเกิดขึ้นได้ แต่สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสรรหาอธิการบดีในส่วนอื่นๆ ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับดังกล่าว ซึ่งมิได้มีปัญหาความชอบด้วยกฎหมาย ก็ย่อมสามารถนำมาใช้ได้กับการดำเนินการสรรหาอธิการบดีต่อไป อีกทั้งการดำเนินการใดที่ได้ดำเนินการมาแล้วตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีว่าด้วยหลักเกณฑ์ คุณสมบัติ และวิธีการสรรหาอธิการบดีฯ ส่วนที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายย่อมเป็นไปโดยชอบมาแล้วตั้งแต่ต้น

(๓) สภามหาวิทยาลัยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีเพิ่มเติมจากมาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ เช่น ต้องเป็นบุคคลที่ไม่ประสงค์รับการสรรหาอธิการบดี และถ้าถูกเสนอชื่อเป็นผู้รับการสรรหาอธิการบดีให้ถอนตัวจากการถูกเสนอชื่อนั้นไม่ได้

เรื่องเสร็จที่ ๗/๑๖/๒๕๕๒ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) เห็นว่า มาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๒๙ คนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทนอธิการบดี ดังนั้น ผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีจะต้องมีคุณสมบัติตามที่มาตรา ๒๙

บัญญัติไว้ กล่าวคือ ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง ฯลฯ รวมทั้งมีคุณสมบัติอื่นและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย จะเห็นได้ว่า ผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีจะต้องมีคุณสมบัติอันเป็นลักษณะประจำตัวซึ่งบุคคลต้องมีก่อนที่จะได้มาซึ่งตำแหน่งดังกล่าวตามที่มาตรา ๒๙ บัญญัติไว้ การที่สภามหาวิทยาลัยจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีเพิ่มเติมจากที่กฎหมายบัญญัติ เช่น ต้องเป็นบุคคลที่ไม่ประสงค์รับการสรรหาอธิการบดี และถ้าถูกเสนอชื่อเป็นผู้รับการสรรหาอธิการบดีให้ถอนตัวจากการถูกเสนอชื่อนั้น เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ที่มุ่งประสงค์จะใช้บังคับกับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นการเจาะจง การกระทำดังกล่าวจึงเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอันพึงมีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนั้น สภามหาวิทยาลัยจึงไม่มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีเพิ่มเติมจากมาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้

วิทยาเขต

มาตรา ๓๔ ในวิทยาเขตหนึ่ง ให้มีสำนักงานวิทยาเขต โดยมีรองอธิการบดีคนหนึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา มีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารงานของวิทยาเขตนั้นแทนอธิการบดีตามที่ได้รับมอบหมาย และจะให้มีผู้ช่วยอธิการบดีตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่อธิการบดีมอบหมายก็ได้

บัณฑิตวิทยาลัย

มาตรา ๓๕ ในบัณฑิตวิทยาลัย ให้มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานของบัณฑิตวิทยาลัย และจะให้มีรองคณบดีตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่คณบดีมอบหมายก็ได้

คณบดีเป็นผู้บังคับบัญชาในคณะหรือวิทยาลัย

มาตรา ๓๖ ในคณะหรือวิทยาลัย ให้มีคณบดีเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบงานและจะให้มีรองคณบดีตามจำนวนที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด เพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบตามที่คณบดีมอบหมายก็ได้

คุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี

มาตรา ๓๗ ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณบดีจากผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และได้ทำการสอนหรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

การแต่งตั้งรองคณบดี

ให้อธิการบดีแต่งตั้งรองคณบดีโดยคำแนะนำของคณบดีจากผู้มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับคณบดี และให้อธิการบดีมีอำนาจถอดถอนรองคณบดีโดยคำแนะนำของคณบดี

วาระการดำรงตำแหน่งคณบดี

มาตรา ๓๘ คณบดีมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้ และให้นำความในมาตรา ๓๐ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับแก่การพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระของคณบดีโดยอนุโลม

การพ้นจากตำแหน่งรองคณบดี

เมื่อคณบดีพ้นจากตำแหน่ง ให้รองคณบดีพ้นจากตำแหน่งด้วย

(๑) ภายหลังจากเกษียณอายุราชการแล้ว ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดีสามารถดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระได้

เรื่องเสร็จที่ ๖๕๙/๒๕๕๐ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘)

ประเด็นที่หนึ่ง ภายหลังจากเกษียณอายุราชการแล้ว นาย ว.สามารถดำรงตำแหน่งคณบดีคณะเกษตรศาสตร์ต่อไปจนครบวาระที่ยังเหลืออยู่อีกได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า เนื่องจากมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของ

คณบดีว่าต้องเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งแตกต่างจากตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดีที่มาตรา ๓๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าอธิการบดีต้องแต่งตั้งผู้ช่วยอธิการบดีจากข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ การเกษียณอายุราชการยังมิใช่เหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งคณบดีตามที่มาตรา ๓๐ประกอบกับมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดไว้อีกด้วย ดังนั้น ภายหลังจากเกษียณอายุราชการแล้ว นาย ว. จึงสามารถดำรงตำแหน่งคณบดีคณะเกษตรศาสตร์ต่อไปจนครบวาระได้

ประเด็นที่สอง ถ้าสามารถดำรงตำแหน่งต่อไปได้ มหาวิทยาลัยจะต้องจ่ายค่าตอบแทนอย่างไรและต้องประเมินผลการปฏิบัติงานก่อนหรือไม่ นั้น เห็นว่า เมื่อนาย ว. ได้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งคณบดีให้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ย่อมมีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งตามพระราชกฤษฎีกาการได้รับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการและผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารซึ่งไม่เป็นข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๘ และอาจได้รับค่าตอบแทนอื่นเพิ่มเติมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดอีกก็ได้ ส่วนการประเมินผลการปฏิบัติงานนั้น ย่อมเป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗

(๒) ภายหลังจากเกษียณอายุราชการแล้ว ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสามารถดำรงตำแหน่งต่อไปจนครบวาระได้

เรื่องเสร็จที่ ๖๓๗/๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าวแล้ว ประเด็นข้อกฎหมายที่ขอหารือมานี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้มีคำวินิจฉัยไว้เป็นแนวทางที่ชัดเจนแล้วว่า เนื่องจากมาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของคณบดีว่าต้องเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนี้ การเกษียณอายุราชการยังมิใช่เหตุที่ทำให้พ้นจากตำแหน่งคณบดีตามที่มาตรา ๓๐ ประกอบกับมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ และเมื่อข้อบังคับมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ว่าด้วยคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการสรรหาผู้อำนวยการหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศว่าจะต้องเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา และให้นำความในมาตรา ๓๐ วรรคสองและวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏฯ มาใช้บังคับแก่การพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระของผู้อำนวยการโดยอนุโลม ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศจึง

สามารถดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการต่อไปจน ครบวาระได้

การประเมินผลงานของคณบดี

มาตรา ๓๙ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานในตำแหน่งคณบดี ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย และให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้รักษาราชการแทนคณบดี

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดีไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติราชการได้ หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ให้อธิการบดีแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง เป็นผู้รักษาราชการแทนคณบดีแต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

หน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

มาตรา ๔๑ ในสถาบัน สำนัก และศูนย์ ส่วนราชการ หรือ ให้มีผู้อำนวยการ หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานคนหนึ่ง เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานนั้น และจะให้มีรองผู้อำนวยการ รองหัวหน้าส่วนราชการหรือรองหัวหน้าหน่วยงานนั้น ๆ คนหนึ่งหรือหลายคน เพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่ผู้อำนวยการ หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานนั้นมอบหมายก็ได้

ให้ส่วนราชการตามมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ และส่วนราชการหรือหน่วยงานตามวรรคหนึ่งมีคณะกรรมการประจำส่วนราชการนั้นคณะหนึ่ง องค์ประกอบจำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มา อำนาจและหน้าที่ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ตลอดจนการประชุมของคณะกรรมการประจำส่วนราชการและการจัดระบบบริหารงานในส่วนราชการดังกล่าว ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ จะต้องมีกรรมการที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม

ผู้ดำรงตำแหน่งประเภทผู้บริหารมีวาระต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มเวลา

มาตรา ๔๒ ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าส่วนราชการ หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ รวมทั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองและผู้ช่วยของตำแหน่งดังกล่าว ต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มเวลา และจะดำรงตำแหน่งดังกล่าวเกินหนึ่งตำแหน่งในขณะเดียวกันมิได้

ผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งจะรักษาราชการแทนตำแหน่งอื่นอีกหนึ่งตำแหน่งก็ได้แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

การสรรหาคณบดีหรือผู้อำนวยการ

มาตรา ๔๓ ให้มีการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นคณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

(๑) การที่ ศาสตราจารย์ ส.ใช้สิทธิลงคะแนนเสนอชื่อผู้สมควรเป็นคณบดี ในฐานะอาจารย์สังกัดคณะ และต่อมาได้ใช้สิทธิอีกครั้งในฐานะกรรมการสรรหา ไม่ถือว่ามีสภาพร้ายแรงที่จะกระทบต่อความเป็นกลาง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.๓/๒๕๕๙ การที่ ศาสตราจารย์ ส.ใช้สิทธิลงคะแนนเสนอชื่อผู้สมควรเป็นคณบดี ในฐานะอาจารย์สังกัดคณะ และต่อมาได้ใช้สิทธิอีกครั้งในฐานะกรรมการสรรหาเป็นเพียงการให้ความเห็นในฐานะอาจารย์เพื่อเสนอข้อมูลบุคคลผู้มีคุณลักษณะเหมาะสม ซึ่งเสนอได้ไม่เกินสามชื่อ ไม่อาจทราบว่าได้เสนอชื่อบุคคลใดเป็นคณบดี ส่วนการเสนอชื่อในฐานะกรรมการสรรหานั้น เป็นการใช้อำนาจตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อเสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณาแต่งตั้งคณบดี ถือเป็นการพิจารณาทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มิใช่การพิจารณาในสองสถานะที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกันอันมีสภาพร้ายแรงที่จะกระทบต่อความเป็นกลางในการทำหน้าที่ในฐานะคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองตามนัยมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

(๒) คณะกรรมการสรรหาเสนอชื่อผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นคณบดีเพียงหนึ่งชื่อ แต่มิได้ผูกพันสภามหาวิทยาลัยที่

จะต้องแต่งตั้งตามที่เสนอชื่อแต่อย่างใด มติแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาชุดใหม่เพื่อเริ่มดำเนินการสรรหาคณบดีใหม่ เป็นการใช้ดุลพินิจชอบกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.๗/๒๕๕๙ การที่สภามหาวิทยาลัย ไม่แต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งคณบดีตามที่คณะกรรมการสรรหาชุดแรกเสนอชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ แม้ตามข้อบังคับฯ จะให้คณะกรรมการสรรหาเสนอชื่อผู้สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นคณบดีเพียงหนึ่งชื่อ แต่ก็เพียงเพื่อให้สภาฯพิจารณา มิได้ผูกพันสภามหาวิทยาลัยที่จะต้องแต่งตั้งตามที่เสนอชื่อแต่อย่างใด เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับการยอมรับจากบุคลากรสายคณาจารย์น้อยมาก ประกอบกับคณบดีคณะแพทยศาสตร์ ต้องดำรงตำแหน่ง ผอ.รพ.จุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย และผู้ช่วยเลขาธิการสภากาชาดไทยโดยตำแหน่งด้วย ทั้งยังมีหนังสือร้องเรียนจากคณาจารย์คณะแพทยศาสตร์ถึงจำนวน ๑๒๕ คนขอให้ทบทวนผลการสรรหา จึงมีเหตุผลเพียงพอที่สภามหาวิทยาลัย ไม่แต่งตั้งผู้ฟ้องคดี แต่มีมติแต่งตั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นคณะกรรมการสรรหาชุดใหม่เพื่อเริ่มสรรหาคณบดีใหม่ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจชอบกฎหมาย

การมอบอำนาจ

มาตรา ๔๔ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการในสำนักงาน บัณฑิตวิทยาลัย คณะ สถาบัน สำนัก วิทยาลัย ศูนย์ ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะ เทียบเท่าคณะ อำนาจในการสั่งการอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติการหรือการดำเนินการอื่นใดที่อธิการบดีจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบประกาศ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ อธิการบดีจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้ผู้ดำรงตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ฐานะเทียบเท่าคณะปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีเฉพาะในราชการของส่วนราชการนั้นก็ได้

ให้ผู้ปฏิบัติราชการแทนตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจและหน้าที่ตามที่อธิการบดีกำหนด

(๑) มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง

ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบประกาศ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีที่ให้อำนาจอธิการบดีในการปฏิบัติหรือดำเนินการ มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ อธิการบดีจะมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้คณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ฐานะเทียบเท่าคณะ ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีเฉพาะในราชการของส่วนราชการนั้นก็ได้

(๒) มาตรา ๔๔ วรรคสอง

คณบดี ผู้อำนวยการ หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ฐานะเทียบเท่าคณะ ผู้รับมอบอำนาจเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน การลงนามในหนังสือราชการจึงลงนามในฐานะปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

อำนาจและหน้าที่ของผู้รักษาราชการแทน

มาตรา ๔๕ ให้ผู้รักษาราชการแทนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจและหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษาราชการแทนทำหน้าที่กรรมการหรือมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้นในระหว่างที่รักษาราชการแทนด้วย

หมวด ๓
การประสานงานและระดมสรรพกำลังเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

หน่วยงานประสานงานและระดมสรรพกำลังทางการศึกษา

มาตรา ๔๖ เพื่อประโยชน์ในการประสานงานและระดมสรรพกำลังเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาในท้องถิ่นของมหาวิทยาลัย ให้มีหน่วยงานประสานงานและระดมสรรพกำลังทางการศึกษาในแต่ละมหาวิทยาลัยเพื่อทำข้อตกลงระหว่างมหาวิทยาลัยในความร่วมมือทางวิชาการ ประสานการใช้บุคลากร ทรัพยากร และความชำนาญร่วมกันในการปฏิบัติตามภารกิจของมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการร่วมกันจากทุกมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๗ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามมาตรา ๔๖ ให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดให้มีการทำข้อตกลงระหว่างมหาวิทยาลัย โดยมีคณะกรรมการร่วมกันจากทุกมหาวิทยาลัย

ให้คณะกรรมการร่วมกันจากทุกมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ดังนี้

(๑) จัดให้มีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

(๒) เสนอนโยบายและแผนพัฒนาการจัดการอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นต่อสภามหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง

(๓) สนับสนุนการผนึกกำลังเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ และภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ตลอดจนการประชุม วิธีการดำเนินงานของคณะกรรมการร่วมกันจากทุกมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

การประสานความร่วมมือ

มาตรา ๔๘ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นให้คณะกรรมการร่วมกันจากทุกมหาวิทยาลัยประสานความร่วมมือในการวิจัย การแลกเปลี่ยนความรู้การสร้างสรรค์ภูมิปัญญาในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาท้องถิ่น

หมวด ๔
การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

คณะกรรมการประเมินผลงานของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๔๙ ให้มีคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากบุคคลภายนอกซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง ตลอดจนวิธีการดำเนินงานของคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการประเมินผลงานของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๕๐ ให้คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานของมหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ ในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษา การวิจัย ดังนี้

(๑) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานของมหาวิทยาลัยและของอธิการบดีโดยรับฟังความคิดเห็นอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของมหาวิทยาลัยและของอธิการบดีประกอบการประเมินผลงาน

(๒) รายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานของมหาวิทยาลัยและของอธิการบดีพร้อมความเห็นต่อสภามหาวิทยาลัยทุกปี

หมวด ๕
ตำแหน่งทางวิชาการ

ตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ประจำ

มาตรา ๕๑ คณาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยมีตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้

(๑) ศาสตราจารย์

(๒) รองศาสตราจารย์

(๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์

(๔) อาจารย์

ศาสตราจารย์นั้น จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัย

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนคณาจารย์ประจำตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

(๑) ความหมายของ *"คณาจารย์ประจำ"*

เรื่องเสร็จที่ ๑๘๘๔/๒๕๕๘ คณะกรรมการกฤษฎีกา (ที่ประชุมกรรมการกฤษฎีการ่วม คณะที่ ๒ และคณะที่ ๘) ... โดยที่พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ไม่ได้นิยามความหมายคำว่าคณาจารย์ประจำไว้เป็นการเฉพาะ แต่ได้กำหนดให้คณาจารย์ประจำมีตำแหน่งทางวิชาการตามมาตรา ๔๙ (บัญญัติทำนองเดียวกับ มาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้)ได้แก่ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์ และโดยที่มาตรา ๖๕/๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้พนักงานในสถาบันอุดมศึกษามีสิทธิที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๘ หรือตำแหน่งอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสภาสถาบันอุดมศึกษาที่ออกตามมาตรา ๖๕/๑ ได้ และเมื่อพิจารณามาตรา ๑๘ (ก) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดตำแหน่งวิชาการ

ซึ่งทำหน้าที่สอนและวิจัย ได้แก่ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ และตำแหน่งอื่นตามที่ ก.พ.อ. กำหนด จะเห็นได้ว่า ตำแหน่งทางวิชาการซึ่งพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาอาจได้รับการแต่งตั้งนั้น มีความสอดคล้องกับการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์ประจำตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ด้วยเหตุนี้ พนักงานในสถาบันอุดมศึกษาซึ่งทำหน้าที่สอนและวิจัยประจำอยู่ในมหาวิทยาลัยจึงสามารถดำรงตำแหน่งทางวิชาการตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ และถือเป็น ***"คณาจารย์ประจำ"*** เรื่องเสร็จที่ ๘๖๙/๒๕๕๒ และเรื่องเสร็จที่ ๑๕๑/๒๕๔๙ วินิจฉัยทำนองเดียวกัน

(๒) การโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตำแหน่งศาสตราจารย์ของพนักงานมหาวิทยาลัย

เรื่องเสร็จที่ ๓๙๘/๒๕๕๐ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) เห็นว่า มาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติให้คณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยมีตำแหน่งทางวิชาการ ได้แก่ ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์ อีกทั้ง มาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ได้บัญญัติให้ศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ต้องมีคุณวุฒิความสามารถทางการสอนและผลงานวิชาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย โดยบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าว มิได้ระบุว่า ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะต้องเป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะเท่านั้น หากแต่ต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญ คือเป็น คณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และมีความรู้ความสามารถทางการสอนและผลงานทางวิชาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าปัจจุบันมีพนักงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีฐานะเป็นคณาจารย์ประจำ มีคุณวุฒิความสามารถทางการสอนและผลงานทางวิชาการครบถ้วนที่จะได้รับพิจารณาแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์ตามข้อบังคับของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่าด้วยการกำหนดตำแหน่งทางวิชาการของบุคลากรของมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๙ อันเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ.อ. กำหนดเช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบกับ มาตรา ๑๗ (๘) และมาตรา ๓๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ (มาตรา ๓๕ วรรคสาม บัญญัติไว้ เช่นเดียวกับ มาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัตินี้ ผู้เรียบเรียง) ก็ได้บัญญัติให้

การดำเนินการเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งศาสตราจารย์เป็นอำนาจหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) จึงเห็นว่า พนักงานมหาวิทยาลัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่ว่าจะเป็นผู้ได้รับเงินเดือนจากงบประมาณในหมวดเงินอุดหนุนทั่วไป หรือจากงบประมาณของมหาวิทยาลัยก็ตาม เมื่อได้รับการพิจารณาให้กำหนดตำแหน่งเป็นศาสตราจารย์โดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ.อ. กำหนดเช่นเดียวกับการพิจารณากำหนดตำแหน่งศาสตราจารย์ของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาแล้ว สภามหาวิทยาลัยย่อมมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้รัฐมนตรีนำเสนอนายกรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งพนักงานมหาวิทยาลัยให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์เช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาได้

เมื่อพนักงานมหาวิทยาลัยได้รับการพิจารณาอนุมัติให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ.อ. กำหนดแล้ว ไม่ว่าจะได้รับการพิจารณาอนุมัติเมื่อใด ย่อมเป็นหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยมาตั้งแต่ต้นที่จะต้องเสนอให้รัฐมนตรีนำเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์ต่อไป ทั้งนี้ ตามบทบัญญัติมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

คณาจารย์พิเศษ

มาตรา ๕๒ คณาจารย์พิเศษมีตำแหน่งทางวิชาการ ดังนี้

(๑) ศาสตราจารย์พิเศษ

(๒) รองศาสตราจารย์พิเศษ

(๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ

(๔) อาจารย์พิเศษ

ศาสตราจารย์พิเศษนั้น จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภามหาวิทยาลัยจากผู้ซึ่งมิได้เป็นคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและถอดถอนคณาจารย์พิเศษตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ

มาตรา ๕๓ ศาสตราจารย์ซึ่งมีความรู้ความสามารถและความชำนาญเป็นพิเศษและพ้นจากตำแหน่งไป โดยไม่มีความผิด สภามหาวิทยาลัยอาจแต่งตั้งให้เป็นศาสตราจารย์เกียรติคุณในสาขาที่ศาสตราจารย์ผู้นั้นมีความเชี่ยวชาญเพื่อเป็นเกียรติยศได้

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งศาสตราจารย์เกียรติคุณ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

การใช้ตำแหน่งทางวิชาการเป็นคำนำหน้านามและอักษรย่อตำแหน่งทางวิชาการใน

มาตรา ๕๔ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ มีสิทธิใช้ตำแหน่งศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ แล้วแต่กรณี เป็นคำนำหน้านามเพื่อแสดงวิทยฐานะได้ตลอดไป

การใช้คำนำหน้านามตามความในวรรคหนึ่ง ให้ใช้อักษรย่อ ดังนี้

ศาสตราจารย์	ใช้อักษรย่อ ศ.
ศาสตราจารย์พิเศษ	ใช้อักษรย่อ ศ. (พิเศษ)
ศาสตราจารย์เกียรติคุณ	ใช้อักษรย่อ ศ. (เกียรติคุณ)
รองศาสตราจารย์	ใช้อักษรย่อ รศ.
รองศาสตราจารย์พิเศษ	ใช้อักษรย่อ รศ. (พิเศษ)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์	ใช้อักษรย่อ ผศ.
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ	ใช้อักษรย่อ ผศ. (พิเศษ)

หมวด ๖
ปริญญาและเครื่องหมายวิทยฐานะ

ชั้นปริญญา

มาตรา ๕๕ ปริญญามีสามชั้น คือ

ปริญญาเอก เรียกว่า ดุษฎีบัณฑิต ใช้อักษรย่อ ด.

ปริญญาโท เรียกว่า มหาบัณฑิต ใช้อักษรย่อ ม.

ปริญญาตรี เรียกว่า บัณฑิต ใช้อักษรย่อ บ.

อำนาจให้ปริญญา

มาตรา ๕๖ มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญาในสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัย

การกำหนดให้สาขาวิชาใดมีปริญญาชั้นใดและจะใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้นอย่างไร ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง หรือเกียรตินิยมอันดับสอง

มาตรา ๕๗ สภามหาวิทยาลัยอาจออกข้อบังคับกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีได้รับปริญญาตรีเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง หรือเกียรตินิยมอันดับสองก็ได้

อนุปริญญา และประกาศนียบัตร

มาตรา ๕๘ สภามหาวิทยาลัยอาจออกข้อบังคับกำหนดให้มีประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา และประกาศนียบัตรสำหรับสาขาวิชาใดได้ดังนี้

(๑) ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรในสาขาวิชาหนึ่งสาขาวิชาใดภายหลังที่ได้รับปริญญาแล้ว

(๒) อนุปริญญา ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรในสาขาวิชาหนึ่งสาขาวิชาใดก่อนถึงขั้นได้รับปริญญาตรี

(๓) ประกาศนียบัตร ออกให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาเฉพาะวิชา

ปริญญากิตติมศักดิ์

มาตรา ๕๙ มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญากิตติมศักดิ์แก่บุคคลซึ่งสภามหาวิทยาลัยเห็นว่าทรงคุณวุฒิ มีคุณธรรม และมีผลงานที่เป็นคุณูปการต่อส่วนร่วม สมควรแก่ปริญญานั้น ๆ แต่จะให้ปริญญาดังกล่าวแก่คณาจารย์ประจำ ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัยในขณะที่ดำรงตำแหน่งนั้นมิได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการให้ปริญญากิตติมศักดิ์เพื่อแลกกับผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง

ชั้น สาขาของปริญญากิตติมศักดิ์ และหลักเกณฑ์การให้ปริญญากิตติมศักดิ์ ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ครุยวิทยฐานะหรือเข็มวิทยฐานะ

มาตรา ๖๐ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีครุยวิทยฐานะหรือเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญาและ ประกาศนียบัตร และอาจกำหนดให้มีครุยประจำตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย ครุยประจำตำแหน่งผู้บริหาร และครุยประจำตำแหน่งคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยก็ได้

การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภทและส่วนประกอบของครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุยประจำตำแหน่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ และครุยประจำตำแหน่งจะใช้ในโอกาสใด โดยมีเงื่อนไขอย่างใด ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

ตราสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

มาตรา ๖๑ สภามหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีตราสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายของมหาวิทยาลัยได้ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

เครื่องแบบ เครื่องหมาย และเครื่องแต่งกายนักศึกษา

มาตรา ๖๒ สภามหาวิทยาลัยอาจออกข้อบังคับให้มีเครื่องแบบ เครื่องหมาย และเครื่องแต่งกายนักศึกษาได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๗
บทกำหนดโทษ

กระทำให้เชื่อว่ามีสิทธิที่จะใช้หรือมีตำแหน่งหรือมีวิทยฐานะ

มาตรา ๖๓ ผู้ใดใช้ตรา สัญลักษณ์ ครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ ครุยประจำตำแหน่ง เครื่องแบบ เครื่องหมาย หรือเครื่องแต่งกายนักศึกษาของมหาวิทยาลัย โดยไม่มีสิทธิที่จะใช้หรือแสดงด้วยประการใด ๆ ว่า ตนมีตำแหน่งใดในมหาวิทยาลัย หรือมีปริญญา ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรของมหาวิทยาลัย โดยที่ตนไม่มี ถ้าได้กระทำเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิที่จะใช้หรือมีตำแหน่งหรือมีวิทยฐานะเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ปลอมหรือทำเลียนแบบซึ่งตราสัญลักษณ์หรือเครื่องหมาย

ใช้ตราสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายปลอมหรือที่ทำเลียนแบบ

ใช้ตราสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายโดยไม่ได้รับอนุญาต

มาตรา ๖๔ ผู้ใด

(๑) ปลอม หรือทำเลียนแบบซึ่งตราสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายของมหาวิทยาลัย หรือส่วนราชการหรือหน่วยงานของมหาวิทยาลัยไม่ว่าจะทำเป็นสีใด หรือทำด้วยวิธีใด ๆ

(๒) ใช้ตราสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายของมหาวิทยาลัย หรือส่วนราชการ หรือหน่วยงานของมหาวิทยาลัยปลอม หรือซึ่งทำเลียนแบบ หรือ

(๓) ใช้หรือทำให้ปรากฏซึ่งตราสัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายของมหาวิทยาลัยหรือส่วนราชการหรือหน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่วัตถุหรือสินค้าใด ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัย

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่ง

แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตาม (๑) เป็นผู้กระทำความผิดตาม ๒) ด้วย ให้ลงโทษตาม (๒) แต่กระทงเดียว

ความผิดตาม (๓) เป็นความผิดอันยอมความได้

บทเฉพาะกาล

โอนกิจการข้าราชการจากสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏไปเป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง

มาตรา ๖๕ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิทั้งปวง หนี้สิน ข้าราชการ ลูกจ้าง อัตรากำลัง เงินงบประมาณและรายได้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเฉพาะส่วนของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏไปเป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามรายการที่รัฐมนตรีกำหนด โดยทำเป็นประกาศกระทรวง ซึ่งจะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้ข้าราชการซึ่งโอนไปตามวรรคหนึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา โดยในระยะเริ่มแรก ให้ข้าราชการดังกล่าวยังคงดำรงตำแหน่งและรับเงินเดือนตลอดจนได้รับสิทธิประโยชน์เช่นเดิมต่อไป จนกว่าจะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา

นายกสภาประจำสถาบันราชภัฏและกรรมการสภาประจำสถาบันราชภัฏปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๖๖ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภาประจำสถาบันราชภัฏและกรรมการสภาประจำสถาบันราชภัฏตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๓๘ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนกว่าจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ และมี

การเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใหม่ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ส่วนราชการของสถาบันราชภัฏยังคงเป็นส่วนราชการต่อไปจนกว่าจะมีการแบ่งส่วนราชการ

มาตรา ๖๗ ให้ส่วนราชการของสถาบันราชภัฏตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๓๘ ยังคงเป็นส่วนราชการต่อไป จนกว่าจะมีการแบ่งส่วนราชการตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

อธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๖๘ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักวิจัย หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๓๘ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี ผู้อำนวยการสำนักวิจัย หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไป ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยของผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าผู้ดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่งจะพ้นจากตำแหน่ง

ให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งตามวรรคหนึ่งดำเนินการให้มีคณะกรรมการประจำส่วนราชการตามมาตรา ๔๑ วรรคสอง แล้วแต่กรณี ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ต่อไป

มาตรา ๖๙ ให้ผู้ซึ่งเป็นศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์ประจำของสถาบันราชภัฏแต่ละแห่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีฐานะเป็นศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์พิเศษ รองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์พิเศษ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษ และอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้

ให้ผู้ซึ่งเป็นอาจารย์พิเศษของสถาบันราชภัฏแต่ละแห่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นอาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งต่อไปตามพระราชบัญญัตินี้จนครบกำหนดที่ได้รับแต่งตั้ง

อนุโลมกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับมาใช้บังคับ

มาตรา ๗๐ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ออกใช้บังคับ ให้นำกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับ ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๓๘ ที่ใช้อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

บัญชีรายชื่อสถาบันราชภัฏที่เปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ

๑.สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี
๒.สถาบันราชภัฏกาฬสินธุ์
๓.สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
๔.สถาบันราชภัฏจันทรเกษม
๕.สถาบันราชภัฏชัยภูมิ
๖.สถาบันราชภัฏเชียงราย
๗.สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
๘.สถาบันราชภัฏเทพสตรี
๙.สถาบันราชภัฏธนบุรี
๑๐. สถาบันราชภัฏนครปฐม
๑๑. สถาบันราชภัฏนครพนม
๑๒. สถาบันราชภัฏนครราชสีมา
๑๓. สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช
๑๔. สถาบันราชภัฏนครสวรรค์
๑๕. สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๖. สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
๑๗. สถาบันราชภัฏพระนคร
๑๘. สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
๑๙. สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
๒๐. สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
๒๑. สถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
๒๒. สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์
๒๓. สถาบันราชภัฏภูเก็ต
๒๔. สถาบันราชภัฏมหาสารคาม
๒๕. สถาบันราชภัฏยะลา
๒๖. สถาบันราชภัฏราชนครินทร์
๒๗. สถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด
๒๘. สถาบันราชภัฏอำไพพรรณี
๒๙. สถาบันราชภัฏเลย
๓๐. สถาบันราชภัฏลำปาง
๓๑. สถาบันราชภัฏศรีสะเกษ
๓๒. สถาบันราชภัฏสกลนคร
๓๓. สถาบันราชภัฏสงขลา
๓๔. สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
๓๕. สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
๓๖. สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี
๓๗. สถาบันราชภัฏสุรินทร์
๓๘. สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
๓๙. สถาบันราชภัฏอุดรธานี
๔๐. สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์
๔๑. สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ โดยที่มาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาเป็นนิติบุคคล และอาจจัดเป็นส่วนราชการหรือเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ

ดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหาร และการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ ดังนั้น สมควรกำหนดให้สถาบันราชภัฏเป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาและเป็นนิติบุคคล โดยมีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อทำหน้าที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์และภาระหน้าที่ในการส่งเสริมการเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาสากล เพื่อสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ สร้างบัณฑิตที่มีความรู้คู่ความดี สร้างสำนึกในคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติ เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ประสานความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชนและองค์กรเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมทั้งศึกษาส่งเสริม สืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นและสังคม สอดคล้องกับนโยบายการบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ภาคผนวก

แนวปฏิบัติในการส่งปัญหาข้อกฎหมายไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาให้ความเห็น

๑. หน่วยงานที่อาจส่งปัญหาข้อกฎหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็น

พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๗ คณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีหรือมติของคณะรัฐมนตรี

(๒) รับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐหรือตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีหรือมติของคณะรัฐมนตรี

เสนอความเห็นและข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมาย

ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกาพ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๓ กรรมการกฤษฎีกาจะพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายแก่บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรี

(๒) กระทรวง ทบวง กรม

(๓) รัฐวิสาหกิจ

(๔) คณะกรรมการซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะเรื่อง โดยผ่านทางกระทรวง ทบวง กรม ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการนั้นๆ

(๕) ผู้ว่าราชการจังหวัด เฉพาะปัญหาตามกฎหมายที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือรับผิดชอบ

(๖) คณะผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือประธานสภาท้องถิ่น เฉพาะปัญหาตามกฎหมายที่คณะผู้บริหารท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือประธานสภาท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือรับผิดชอบ

(๗) ผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีหรือนายกัฐมนตรีเห็นสมควรให้ขอความเห็นทางกฎหมายเป็นการเฉพาะราย

เรื่องเสร็จที่ ๓๘๓/๒๕๕๓ ไม่รับพิจารณา สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ขอหารือข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ในกรณีที่ผู้รักษาราชการแทนอธิการบดีดำรงตำแหน่งมาครบหนึ่งร้อยแปดสิบวันแล้ว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเรียนว่า คณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจหน้าที่รับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐหรือตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี หรือมติคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ตามมาตรา ๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๒ และข้อ ๓ ของระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ เมื่อสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ไม่มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์จึงไม่อาจหารือมายังคณะกรรมการกฤษฎีกาได้โดยตรง ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงไม่อาจรับข้อหารือของสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ไว้พิจารณาได้

อนึ่ง โดยที่ปัญหาตามข้อหารือนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งมีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามกฎหมาย สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์จึงต้องดำเนินการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ซึ่งมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐเป็นผู้เสนอปัญหาดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเสียก่อน ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปตามขั้นตอนของการบริหารราชการแผ่นดินตามข้อ ๔ แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ และหากยังคงมีปัญหาทางกฎหมายที่หาข้อยุติไม่ได้ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ก็สามารถหารือ

มายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ต่อไปได้

๒. เรื่องที่กรรมการกฤษฎีกาจะพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายจะต้องเป็นเรื่องที่ได้มีการปรึกษาหารือระหว่างส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือรักษาการตามกฎหมายแล้ว

ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกาพ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๔ เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปตามขั้นตอนของการบริหารราชการแผ่นดิน เรื่องที่กรรมการกฤษฎีกาจะพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมาย จะต้องเป็นเรื่องที่ได้มีการปรึกษาหารือระหว่างส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือรักษาการตามกฎหมายแล้ว เว้นแต่จะเป็นกรณีเร่งด่วนหรือมีความจำเป็นอย่างอื่นตามที่คณะรัฐมนตรี หรือนายกรัฐมนตรีจะได้มีมติหรือคำสั่ง

เรื่องเสร็จที่ ๑๘๐/๒๕๕๔ ไม่รับพิจารณามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาขอหารือปัญหาเกี่ยวกับการคืนวุฒิการศึกษาความละเอียดทราบแล้ว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเรียนว่า การพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งข้อ ๔ แห่งระเบียบดังกล่าวได้กำหนดว่า เรื่องที่กรรมการกฤษฎีกาจะพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายจะต้องเป็นเรื่องที่ได้มีการปรึกษาหารือระหว่างส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือรักษาการตามกฎหมายแล้ว เว้นแต่จะเป็นกรณีเร่งด่วนหรือมีความจำเป็นอย่างอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีจะได้มีมติหรือคำสั่ง ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามขั้นตอนการบริหารราชการแผ่นดิน และโดยที่**ปัญหาตามข้อหารือนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งมีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย** มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาจึงสมควรหารือปัญหาดังกล่าวต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเสียก่อน และหากยังมีปัญหาทางกฎหมายที่หาข้อยุติไม่ได้ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏพระนครศรีอยุธยาสามารถหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาต่อไปได้

เรื่องเสร็จที่ ๖๓๗/๒๕๕๒ ไม่รับพิจารณา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีขอหารือปัญหาเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดเกี่ยวกับคณะกรรมการสภาวิชาการตามมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ความละเอียดทราบแล้ว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเรียนว่า การพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งข้อ ๔ แห่งระเบียบดังกล่าวได้กำหนดว่า เรื่องที่กรรมการกฤษฎีกาจะพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายจะต้องเป็นเรื่องที่ได้มีการปรึกษาหารือระหว่างส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือรักษาการตามกฎหมายแล้ว เว้นแต่จะเป็นกรณีเร่งด่วนหรือมีความจำเป็นอย่างอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีจะได้มีมติหรือคำสั่ง ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามขั้นตอนการบริหารราชการแผ่นดิน และโดยที่ปัญหาตามข้อหารือนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม**พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งมีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย** มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีจึงสมควรหารือปัญหาดังกล่าวต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเสียก่อน และหากยังมีปัญหาทางกฎหมายที่หาข้อยุติไม่ได้ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีก็สามารถหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาต่อไปได้

เรื่องเสร็จที่ ๓๘๕/๒๕๕๒ ไม่รับพิจารณา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ได้หารือเกี่ยวกับการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเรียนว่า การพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งข้อ ๔ แห่งระเบียบดังกล่าว ได้กำหนดไว้ว่า เรื่องที่คณะกรรมการกฤษฎีกาจะพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายจะต้องเป็นเรื่องที่ได้มีการปรึกษาหารือระหว่างส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือรักษาการตามกฎหมายแล้ว เพื่อให้การปฏิบัติราชการเป็นไปตามขั้นตอนของการบริหารราชการแผ่นดิน และโดยที่ปัญหาตามข้อหารือนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีจึงสมควรที่จะเสนอปัญหา

ดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเสียก่อน และหากมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีได้หารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแล้วและยังคงเห็นว่า มีปัญหาทางกฎหมายที่ทำให้ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ก็สามารถหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาต่อไป

เรื่องเสร็จที่ ๖๕/๒๕๕๓ ไม่รับพิจารณา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิขอหารือเกี่ยวกับการดำเนินการสรรหากรรมการสภามหาวิทยาลัยประเภทผู้ทรงคุณวุฒิ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเรียนว่า การพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งข้อ ๔ แห่งระเบียบดังกล่าวได้กำหนดว่า เรื่องที่กรรมการกฤษฎีกาจะพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายจะต้องเป็นเรื่องที่ได้มีการปรึกษาหารือระหว่างส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบหรือรักษาการตามกฎหมายแล้ว เว้นแต่จะเป็นกรณีเร่งด่วนหรือมีความจำเป็นอย่างอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีจะได้มีมติหรือคำสั่ง ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามขั้นตอนการบริหารราชการแผ่นดิน และโดยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิได้หารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมายแล้ว จึงเป็นการสมควรที่มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิจะรอผลการพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาก่อน ซึ่งหากยังมีปัญหาทางกฎหมายที่หาข้อยุติไม่ได้มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิก็สามารถหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาต่อไปได้

๓. กรรมการกฤษฎีกาจะไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล

ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกาพ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๙ กรรมการกฤษฎีกาจะไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล

(๒) เรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสถาบันอื่นอยู่แล้วตามกฎหมายและกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าสมควรให้มีการดำเนินการตามกฎหมายนั้นก่อนเพื่อประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดิน

(๓) เรื่องซึ่งหากให้ความเห็นแล้วจะมีผลกระทบ

กระเทือนในทางการเมือง หรือทางการต่างประเทศ

ทั้งนี้ เว้นแต่จะเป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีจะได้มีมติหรือมีคำสั่งเป็นการภายในให้พิจารณา

เรื่องเสร็จที่ ๓/๒๕๕๔ ไม่รับพิจารณา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิขอหารือเกี่ยวกับผู้มีอำนาจกระทำการแทนมหาวิทยาลัยในฐานะอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอเรียนว่า กรณีตามข้อหารือนี้เป็นปัญหาที่ได้มีการฟ้องคดีต่อศาลปกครองแล้ว ซึ่งตามข้อ ๙ (๑) แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้กำหนดไว้ว่า กรรมการกฤษฎีกาจะไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ดังนั้น ในชั้นนี้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงไม่อาจเสนอเรื่องให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นได้